

CULTUURRAAD
VOOR DE
NEDERLANDSE CULTUURGEMEENSCHAP

Zitting 19754976

Nr. 6

HANDELINGEN

Vergadering van dinsdag 24 februari 1976

INHOUDSOPGAVE

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Afwezig met kennisgeving, blz. 184

NIEUWE LEDEN VAN DE RAAD, blz. 184

VOORSTEL VAN DECREET

Indiening en verzending, blz. 184

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Indiening en verzending, blz. 184

VOORSTEL TOT WIJZIGING VAN HET
REGLEMENT VAN ORDE

Indiening en verzending, blz. 184

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Intrekking, blz. 184

BOODSCHAPPEN

van de Vlaamse Gewestraad, blz. 185

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

Wijziging onder de vaste leden, blz. 185

VRAGEN (R.v.O. art. 52)

1. Vraag van de heer P. Van Grembergen tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de bewaarneming van kunstwerken uit staatsbezit, blz. 185
2. Vraag van de heer M. Coppieters tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de uitvoering van het decreet van 12 maart 1975 betreffende de Raad voor taaladvies, blz. 186
3. Vraag van de heer M. Coppieters tot de Minister van Binnenlandse Zaken over maatregelen ter beveiliging van de gemeentelijke archieven in de samengevoegde gemeenten van het Nederlandse taalgebied, blz. 187

4. Vraag van de heer A. Kempinaire tot de Ministers van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden en Binnenlandse Zaken over de oprichting van een nieuwe V.Z.W. „Interprovinciale Cultuurraad voor Vlaanderen”, blz. 187 en blz. 190

5. Vraag van de heer Jos Daems tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over het Vlaams Instituut voor Amerikanistiek, blz. 189

6. Vraag van de heer J. Valkeniers tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de medewerking van de B.R.T. aan de bewustmaking van de Brusselse Vlamingen, blz. 190

ONTWERP VAN DECREET, tot bescherming van monumenten en landschappen — 15 (B.Z. 1974) — Nrs. 1 tot 12.

Voortzetting en sluiting van de algemene bespreking

Sprekers: mevrouw R. De Backer-Van Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden, blz. 191

Artikelsgewijze bespreking

Sprekers : de heren J. De Seranno, L. Rombaut, mevrouw R. De Backer-Van Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden, de heer O. Van Ooteghem, blz. 198

Naamstemming over het gehele ontwerp van decreet, blz. 207

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN, blz. 208

SCHRIFTELIJKE VRAGEN EN ANTWOORDEN
(R.v.O. art. 51), blz. 208

RECHTZETTING blz. 208

VOORZITTER :
de heer J. BASCOUR

De heer **D. Coens**, Secretaris, neemt plaats aan het bureau.

De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

De vergadering wordt geopend om 14.35 uur.

De Voorzitter: Dames en Heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

De Voorzitter: Ik deel aan de Raad mee dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden :

de heren **A. Bogaerts, W. Martens, P. Poortmans, G. Sprockeels, D. Van Daele, A. Van Lent, L. Vansteenkiste**, gezondheidsredenen;

De heer **L. Van Geyt**, buitenslands;

de heren **F. Boey, L. Cantillon, P. De Vidts, E. Vansteenkiste, F. Verberckmoes, A. Vlerick**, ambtsverplichtingen;

de heer **L. Walt Niel**, familieverplichtingen.

NIEUWE LEDEN VAN DE RAAD

De Voorzitter: Dames en Heren, op 5 februari 1976 heeft de Kamer van Volksvertegenwoordigers de geloofsbrieven van de heer **Christiaan Moors** onderzocht en hem, ter vervanging van mevrouw **Craeybeckx-Orij** tot lid van de Kamer van Volksvertegenwoordigers uitgeroepen.

Op dezelfde datum heeft de heer Moors de grondwettelijke eed afgelegd en daar hij tot de Nederlandse taalgroep behoort, is hij meteen lid geworden van de Raad.

Namens u allen heet ik de heer Moors van harte welkom in deze vergadering. (*Applaus*)

Bij brief van 19 februari 1976 deelt de Senaat mede dat de heren **Pieter Leys** en **Gerard Bergers** tijdens de vergadering van die datum tot Senator werden uitgeroepen, ter vervanging van de heren **Bouwens** en **Vanhaegendoren**.

Beide Senatoren hebben dezelfde dag de grondwettelijke eed afgelegd en daar zij tot de Nederlandse taalgroep behoren, zijn zij meteen lid geworden van de Raad.

Namens u allen heet ik ook de heren Leys en Bergers van harte welkom in deze vergadering. (*Applaus*)

VOORSTEL VAN DECREET

Indiening en verzending

De Voorzitter: Dames en Heren, het volgende voorstel van decreet werd ingediend en naar de bevoegde commissie verzonden :

— Voorstel van decreet van de heer **A. Diegenant** C.S. houdende opheffing van artikel 10 van het decreet van 22 januari 1975 tot regeling van de erkenning en subsidiëring van het landelijk georganiseerd jeugdwerk — 149 (1975-1976) — Nr. 1.

Verzonden naar de Commissie voor jeugdbeleid, permanente vorming en sport.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Indiening en verzending

De Voorzitter: Dames en Heren, het volgende voorstel van resolutie werd ingediend en naar de bevoegde commissie verzonden :

— Voorstel van resolutie van de heer **E. Raskin** betreffende de rechtsgeldige tekst van de door België gesloten culturele verdragen — 150 (1975-1976) — Nr. 1.

Verzonden naar de Commissie voor taalwetgeving en taalbescherming.

VOORSTEL TOT WIJZIGING VAN HET REGLEMENT VAN ORDE

Indiening en verzending

De Voorzitter: Dames en Heren, het volgende voorstel werd ingediend en naar de bevoegde commissie verzonden :

— Voorstel van de heer **C. Van Elsen** tot wijziging van artikel 13 van het Reglement van Orde van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap — 148 (1975-1976) — Nr. 1.

Verzonden naar de Commissie voor het Reglement.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Intrekking

De Voorzitter: Dames en Heren, het voorstel van resolutie van de heer **A. De Beul** C.S. betreffende de installatie, de werkingsmogelijkheden en de werking van de Vaste Nationale **Cultuurpactcom-**

missie, dat conform artike145, 2, van het Reglement van Orde naar aanleiding van een gelijklopende vraag om uitleg van de heer Coppieters werd ingediend en naar de Commissie voor het Reglement verwezen, werd door de indiener in deze commissie op 12 februari 1976 ingetrokken ten gevolge van de formele verbintenis die de Regering heeft aangegaan deze aangelegenheid tegen Pasen te regelen.

BOODSCHAPPEN

De Voorzitter :

- Bij brief van 18 februari 1976 deelt de Voorzitter van de Vlaamse Gewestraad mede dat voornoemde Raad ter vergadering van 22 januari 1976 een met redenen omklede motie betreffende de bevoegdheid van het Vlaamse gewest inzake waterbeleid heeft aangenomen.
- Bij brief van 18 februari 1976 deelt de Voorzitter van de Vlaamse Gewestraad mede dat voornoemde Raad ter vergadering van 22 januari 1976 een met redenen omklede motie betreffende het Gemeentefonds heeft aangenomen.

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

Wijziging onder de vaste leden

De Voorzitter: Dames en Heren, in verband met de samenstelling van de commissies, wordt door de C.V.P.-Cultuurfractie de volgende wijziging in de Commissie jeugdbeleid, permanente vorming en sport voorgesteld:

- de heer **J. Henckens** vervangen door de heer **C. De Clercq**.

Is de Raad het **daarmede** eens ? (*Instemming*)
Aldus is besloten.

VRAGEN (R.v.O. artikel 52)

1. Mondelinge vraag van de heer P. Van Grembergen tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de bewaarneming van kunstwerken uit staatsbezit.

De Voorzitter : Dames en Heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer P. Van Grembergen tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de bewaarneming van kunstwerken uit staatsbezit. De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, waarde Collega's, gemeentelijke en provinciale instellingen en rijksinstellingen komen in aanmerking voor de bewaarneming van kunstwerken uit de staatsverzameling.

Naar ik verneem zouden de gesubsidieerde vrije instellingen hiervoor niet in aanmerking komen. Mag ik van de Minister vernemen op welke motieven zij steunt om een dergelijke houding aan te nemen en of deze houding niet in strijd is met de letter en de geest van het Cultuurpact?

De Voorzitter : De Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

Mevrouw R. De Backer-Van Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, ik dank het geachte lid voor zijn vraag die mij de mogelijkheid biedt even de problemen in verband met de bewaargeving van kunstwerken, eigendom van het departement van Cultuur nader toe te lichten.

De reglementering inzake bewaargeving van kunstwerken, opgenomen in de inventaris van het departement van Nederlandse Cultuur, werd vastgelegd in het koninklijk besluit van 8 maart 1951.

Door dit besluit werd de bewaarneming beperkt tot de staat, de provincies, de gemeenten en enkele bij naam opgesomde culturele instellingen, waaronder de universiteiten, en hier zowel de vrije als de rijksuniversiteiten.

Van enge discriminatie ten opzichte van de vrije instellingen kan m.i. in geen enkel opzicht sprake zijn.

De reden waarom het aantal instellingen die voor het in bruikleen nemen van kunstwerken, eigendom van het departement, werd beperkt, schuilt in het feit dat, op de staat na, de bruikleenemers dienen in te staan voor de vervoer- en verzekeringskosten, en dat het departement de garantie heeft willen inbouwen, zich hiervoor steeds te kunnen verhalen op de ontlenende instanties. Bovendien zat oorspronkelijk, bij het scheppen van mogelijkheden tot bruikleengeving, de bedoeling voor de collectie van de musea, zowel provinciale als gemeentelijke, aan te vullen met werken, die de musea zelf niet konden verwerven. En aldus de steun aan onze kunstenaars door het aankopen van kunstwerken, te koppelen aan de propaganda voor de kunst via de musea.

Ondertussen, 25 jaar, is heel wat gewijzigd.

Gemeenten en provincies getroosten zich belangrijke inspanningen om zelf de collecties van de eigen musea uit te breiden en te valoriseren.

Mede als gevolg daarvan kon in de voorbije jaren door de opeenvolgende Ministers van Cultuur geijverd worden om de werken waarover het departement beschikt in te schakelen, in een efficiënte en verzorgde kunstpropaganda, door het samenstellen van reizende tentoonstellingen, die tot in de kleinere gemeenten, het Vlaams publiek het werk van onze hedendaagse kunstenaars leren kennen en waarderen.

Wij zijn van oordeel dat op deze wijze én de kunstenaars en onze cultuurgemeenschap waarom het toch allemaal begon, op een betere wijze worden gediend, dan door de kunstwerken soms decennia lang in de werkkamers van zowel overheidsinstellingen als vrije instellingen, onder te brengen.

De Voorzitter: Het incident is gesloten.

2. Mondelinge vraag van de heer M. Coppieters tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de uitvoering van het decreet van 12 maart 1975 betreffende de Raad voor taaladvies.

De Voorzitter: Dames en Heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer M. Coppieters tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de uitvoering van het decreet van 12 maart 1975 betreffende de Raad voor taaladvies.

De heer Coppieters heeft het woord.

De heer M. Coppieters (op de tribune): Dames en Heren, in het Belgisch Staatsblad van 16 januari 1976, werd, meer dan tien maanden nadat het door deze Cultuurraad werd aangenomen, het decreet van 12 maart 1975 betreffende de Raad voor taaladvies gepubliceerd.

Ongetwijfeld verwachten velen in den lande dat er thans spoed gemaakt wordt met de uitvoering van dit decreet. Het zou niet langer mogen zijn dat degenen die een beroep doen op de Raad voor taaladvies weken lang op een antwoord moeten wachten, zoals dat tot nog toe dikwijls het geval was.

Graag zouden wij daarom van mevrouw de Minister vernemen wanneer en op welke wijze dit decreet zal worden uitgevoerd.

Meer concreet zouden wij een antwoord willen krijgen op de volgende vragen:

1. Is het de bedoeling de leden van de thans bestaande Raad voor taaladvies opnieuw te benoemen en aan de Raad, conform de bepalingen van het decreet, eventueel nieuwe leden toe te voegen ?
2. Is de Minister van plan bij de samenstelling van de Raad voor taaladvies rekening te houden met de bepalingen van het decreet van 28 januari 1974 betreffende het Cultuurpact?
3. Heeft de Minister betreffende de samenstelling van de Raad reeds overleg gepleegd met de Minister van Nationale Opvoeding, de Minister van Binnenlandse Zaken en de Staatssecretaris voor het Openbaar Ambt, met het oog op de uitvoering van artikel 3, § 2 van het decreet ?
4. Zal het secretariaat van de Raad voor taaladvies worden waargenomen door personeelsle-

den van het departement van Nederlandse Cultuur of zal er een autonome personeelsformatie worden opgesteld ?

5. Werd er, conform artikel 5 van het decreet, reeds een beroep gedaan op wetenschappelijke medewerkers ? Indien ja, zullen deze wetenschappelijke medewerkers in de personeelsformatie worden opgenomen of is het de bedoeling bepaalde opdrachten aan losse medewerkers of aan wetenschappelijke instellingen toe te vertrouwen?

Mag ik tenslotte aan mevrouw de Minister vragen dat er bij de Cultuurraad een verslag zou worden ingediend over de werkzaamheden van de Raad voor taaladvies in de voorbije jaren?

De Voorzitter: De Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

Mevrouw R. De Backer-Van Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden (op de tribune): Mijnheer de Voorzitter, geachte Collega's, het **weze** mij toegestaan op de eerste plaats hulde te brengen aan diegenen die sedert 1971 deel hebben uitgemaakt van de Raad voor taaladvies, opgericht bij koninklijk besluit van 26 maart 1971.

Het hoeft hier zeker geen betoog dat deze Raad een belangrijke rol heeft gespeeld in het bevorderen van de kennis en het goed gebruik van het Nederlands. Bij de Cultuurraad zal overigens zoals het geacht lid vraagt een verslag van de werkzaamheden van deze Raad in de voorbije jaren worden ingediend. Ik gaf daartoe aan mijn diensten de nodige instructies.

Door het decreet van 12 maart 1975 heeft de Cultuurraad voor de Nederlandse **Cultuurgemeenschap** een steviger juridische basis willen verlenen aan deze Raad voor taaladvies.

Het is mijn bedoeling uiteraard, om gezien het belang dat ik aan deze Raad voor taaladvies hecht, al het nodige te doen opdat het decreet zo spoedig mogelijk zou kunnen worden uitgevoerd. Wat de vragen 1, 2 en 3 van het geachte lid betreft in verband met de samenstelling van de Raad voor taaladvies, kan ik het geacht lid meedelen dat de Raad voor taaladvies, met inachtneming van het decreet van 28 januari 1974 betreffende het cultuurpact, zal worden samengesteld volgens de bepalingen van artikel 3 van het decreet van 12 maart 1975.

Zoals het geacht lid zeker bekend is, wijkt dit artikel op een aantal belangrijke punten af van artikel 3 van het vroeger koninklijk besluit van 26 maart 1971, dat de samenstelling van de vroegere Raad voor taaladvies regelde.

De opname van nieuwe leden in de Raad voor taaladvies, zal in uitvoering van het decreet

noodzakelijk zijn. Aan de bevoegde diensten van mijn departement gaf ik opdracht contact op te nemen met de departementen van Nationale Opvoeding en Binnenlandse Zaken en met het Staatssecretariaat van het Openbaar Ambt, opdat de respectievelijke Ministers zo spoedig mogelijk hun vertegenwoordigers zouden aanduiden.

Wat de personeelsproblemen betreft, kan ik het geacht lid meedelen dat het in mijn bedoeling ligt de Raad van Advies, zoals dit reeds op beperkte schaal gebeurde in het verleden en in uitvoering van artikel 5 van het decreet te laten bijstaan door occasionele wetenschappelijke medewerkers, die zoals gebruikelijk in wetenschappelijke instellingen afhankelijk van het departement van Cultuur bij jaarcontract worden aangeworven. Voor deze aanwerving dient uiteraard voorafgaandelijk het akkoord van de Staatssecretaris voor Begroting en voor het Openbaar Ambt te worden bekomen. De procedure hiervoor werd ingezet.

De Voorzitter: Het incident is gesloten.

3. Mondeling vraag van de heer M. Coppieters tot de Minister van Binnenlandse Zaken over maatregelen ter beveiliging van de gemeentelijke archieven in de samengevoegde gemeenten van het Nederlandse taalgebied.

De Voorzitter: Dames en Heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer M. Coppieters tot de Minister van Binnenlandse Zaken over maatregelen ter beveiliging van de gemeentelijke archieven in de samengevoegde gemeenten van het Nederlandse taalgebied.
De heer Coppieters heeft het woord.

De heer M. Coppieters (op de tribune): Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, tot het cultureel patrimonium van de Nederlandse Cultuurgemeenschap behoren ongetwijfeld ook de archieven van onze gemeenten. Deze archieven bevatten talrijke kostbare documenten en stukken die voor de wetenschappelijke studie van ons verleden onschatbare betekenis hebben, niet alleen voor de beoefenaars van de geschiedeniswetenschap zelf, maar evenzeer voor de beoefening van de linguïstiek, de archeologie, de kunstgeschiedenis, de monumentenzorg en zelfs met het oog op de problemen van de landschapszorg en de milieuproblematiek.

Het gevaar bestaat dat bij de samenvoeging van de gemeenten die op 1 januari aanstaande een feit wordt deze archieven gedeeltelijk verloren gaan, niet zozeer ten gevolge van slechte wil maar gewoon bij gebrek aan inzicht bij de lokale instanties of bij gebrek aan geschikte bergruimte. Graag zou ik daarom van de geachte Minister vernemen of hij ter zake reeds richtlijnen heeft

uitgevaardigd met het oog op de beveiliging van dit bijzonder waardevol gedeelte van ons cultureel erfgoed.

De Voorzitter : De Minister van Binnenlandse Zaken heeft het woord.

De heer J. Michel, Minister van Binnenlandse Zaken (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, ik vestig de aandacht van het geachte lid op het antwoord dat ik heb verstrekt op een gelijkaardige vraag van de heer senator Vanhaegendoren tijdens de bespreking van het wetsontwerp houdende bekrachtiging van de koninklijke besluiten betreffende de samenvoeging van gemeenten en wijziging van hun grenzen (Senaatsvergadering dd. 19 december 1975).

Hierin heb ik verklaard dat volgens artikel 100 van de gemeentewet het college van burgemeester en schepenen belast is met de bewaring van de archieven van de gemeente, dit wil zeggen onder meer dat men een inventaris moet opmaken in tweevoud en dat het college moet beletten dat enig stuk wordt verkocht of weggenomen.

De huidige colleges van burgemeester en schepenen moeten aan die voorschriften voldoen zolang zij als colleges van de huidige gemeenten blijven bestaan.

Op de dag van de installatie van de nieuwe gemeenteraden zal het nieuwe college van burgemeester en schepenen van de grotere gemeente de taken van de onderscheiden colleges der componenten moeten overnemen.

Indien de huidige colleges artikel 100 van de gemeentewet niet respecteren, stellen zij zich bloot aan strafrechtelijke sancties (zie art. 240 van het Strafwetboek).

Zoals gezegd, zal in die zin, in samenwerking met het rijksarchief, een rondschriften aan alle gemeentebesturen gericht worden.

De Voorzitter: Het incident is gesloten.

4. Mondelinge vraag van de heer A. Kempinaire tot de Ministers van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden en Binnenlandse Zaken over de oprichting van een nieuwe v.z.w. „Interprovinciale Cultuurraad voor Vlaanderen”.

De Voorzitter : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer A. Kempinaire tot de Ministers van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden en Binnenlandse Zaken over de oprichting van een nieuwe v.z.w. „Interprovinciale Cultuurraad voor Vlaanderen”.

De heer Kempinaire heeft het woord.

De heer A. Kempinaire (op de tribune): Dames en Heren, te Antwerpen werd onlangs een nieuwe

v.z.w. „Interprovinciale Cultuurraad voor Vlaanderen” opgericht op initiatief van de bestendige deputaties van de vijf Vlaamse provincies. Deze v.z.w. zou de opvolger worden van de „Cultuurraad voor Vlaanderen”, die in het verleden als Vlaamse pressiegroep optrad en de facto een adviserende functie verworven had.

In de algemene vergadering zetelen drie soorten leden :

- tien leden van de bestendige deputaties der provincies ;
- zes provincieraadsleden per provincie (30 in totaal dus);
- vijf te coöpteren leden per provincie (25 in totaal), behorende tot grote culturele of sociaal-culturele organisaties of omwille van persoonlijke verdiensten.

Wat betreft de procedure tot de stichting zouden enkele moeilijkheden gerezen zijn; meer in het bijzonder zou er wat geschort hebben aan de doorstroming van informatie naar de betrokken provincieraadsleden. Hierop willen we niet zozeer ingaan.

Naar de opdracht en de doelstellingen van deze nieuwe „Interprovinciale Cultuurraad” kan men slechts gissen, omdat die zeer vaag werden geformuleerd. Aangezien de meerderheid in de „algemene vergadering” bestaat uit politieke mandatarissen, kan men vermoeden dat de taak van deze „Cultuurraad” een politiek karakter zal hebben. Ook kan de samenstelling van het korps „gecoöpteerden” politiek verdraaid worden door de hoedanigheid van degenen die coöpteren.

Ons komt het voor dat deze „Interprovinciale Cultuurraad” in de aangenomen vorm het Cultuurpactdecreet zowel naar de letter als naar de geest negeert. Volgens artikel 2 van het Cultuurpactdecreet van 28 januari 1974 mag men bovendien aannemen dat bedoelde „Interprovinciale Cultuurraad” wel degelijk het Cultuurpact moet respecteren, gezien de hoedanigheid der initiatiefnemers. Daarbij achten we deze nieuwe v.z.w. en haar beheersvorm strijdig met de artikelen 3, 4 en 7 van het Cultuurpactdecreet; meer in het bijzonder wat betreft het onrechtmatig overwicht van bepaalde politieke strekkingen. Wij vinden dat de algemene vergadering in geen geval hetgeen leeft op sociaal-cultureel gebied in Vlaanderen kan weer spiegelen.

Bijgevolg wensen we aan de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden de volgende vragen te stellen: —

Mijnheer de Voorzitter, mag ik doen opmerken dat de Minister van Binnenlandse Zaken niet aanwezig is.

De Voorzitter: Er wordt mij medegedeeld dat de aanwezigheid van de Minister in de Conseil Culturel dan prioriteit? Dat nemen we niet !

De heer H. Boel: Heeft de Conseil Culturel dan prioriteit? Dat nemen we niet !

De heer A. Kempinaire: Ik zal nu lezing geven van het gedeelte van mijn vraag tot mevrouw de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden, in afwachting van de terugkomst van de Minister van Binnenlandse Zaken.

- Welke opdracht wenst de Minister toe te kennen aan dit nieuwe, naar de geest onpluralistisch „adviesorgaan” en welke bijdrage tot de culturele ontplooiing van de Nederlandse Cultuurgemeenschap kan deze „Interprovinciale Cultuurraad voor Vlaanderen” volgens haar leveren ?
- Meent mevrouw de Minister niet dat dit initiatief — voor zover bijzonderheden haar reeds bekend zijn — strijdig is met het decreet van 28 januari 1974 betreffende het Cultuurpact ?
- Weet mevrouw de Minister of de bestaande „Cultuurraad voor Vlaanderen” dan ontbonden zal worden ? Wat gebeurt er dan met het personeel hiervan ?
- Meent mevrouw de Minister niet dat door de aangenomen politieke samenstelling van het merendeel der leden van de algemene vergadering de Brusselse Vlamingen in de kou worden gezet ?
- Welke zijn de doelstellingen van deze „Interprovinciale Cultuurraad”? Wat gaat deze v.z.w. doen ? Zal zij werken met personeel ? Wat gaat dit initiatief kosten? Zal haar departement dit initiatief subsidiëren?

De Voorzitter: De Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord;

Mevrouw R. De Backer-Van Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden (*op de tribune*): Als antwoord op de vraag van het geachte lid kan ik het volgende mededelen.

De v.z.w. „Cultuurraad voor Vlaanderen” werd opgericht in 1959, op initiatief van de toenmalige Vlaamse provinciebesturen. Aangezien er zich in de laatste jaren verschillende wijzigingen in het culturele leven hebben voorgedaan — ik verwijs hier ondermeer naar de grondwetsherziening — hebben de initiatiefnemende instanties besloten de bestaande vereniging aan de nieuwe toestand en de nieuwe behoeften aan te passen. In onderling overleg tussen de provinciebesturen en het bestuur van de „Cultuurraad voor Vlaanderen”, werd overgegaan tot de oprichting van een nieuwe vereniging „Interprovinciale Cultuurraad voor Vlaanderen” als een vereniging zonder winstgevend doel. De bestaande vereniging „Cultuur-

raad voor Vlaanderen" zou vervolgens worden ontbonden.

De nieuw opgerichte vereniging zou de bedoeling hebben het personeel van de Cultuurraad voor Vlaanderen over te nemen.

De nieuwe vereniging heeft zich volgens art. 3 van de statuten vooropgesteld „de Nederlandse Cultuur in al haar uitingen te behartigen en te bevorderen en in het bijzonder het overleg en de coördinatie tussen de Vlaamse provincies op het vlak van het Cultuurbeleid te bevorderen en **ondermeer** deel te nemen aan gemeenschappelijke initiatieven.”

De nieuwe vereniging zal haar activiteiten op drie niveau's wensen te ontplooiën:

1. op het nationaal niveau door het informeren van de Rijksoverheid over de provinciale en de regionale culturele desiderata en behoeften ;
2. op het provinciaal en interprovinciaal niveau, door het stimuleren van het overleg tussen de diverse Vlaamse provincies, het verrichten van studiewerk, het nemen van initiatieven en het voortzetten van belangrijke initiatieven die door de Cultuurraad voor Vlaanderen in het verleden werden genomen (b.v. Openbaar Kunstbezit);
3. naar de particuliere sector: door met de verschillende culturele verenigingen samen te werken wanneer het gaat om initiatieven die voor de verschillende provincies van belang kunnen zijn.

Ik meen dat er ook voldoende kansen zijn voor de Brusselse Vlamingen om aan de werking van deze „Interprovinciale Cultuurraad voor Vlaanderen" deel te nemen, vermits ook de provincie Brabant aan de nieuwe vereniging medewerking heeft verleend.

Op de vraag naar de samenstelling van deze nieuwe vereniging moet ik verwijzen naar het juridisch statuut. De nieuwe vereniging is juridisch geen interprovinciale in de zin van de wet, maar een vereniging zonder winstgevend doel volgens de wetgeving van 1921. Tot deze v.z.w. traden reeds toe: twee bestendige gedeputeerden en 6 provincieraadsleden respectievelijk van de provincies Antwerpen, Brabant en Limburg, Oost- en West-Vlaanderen.

Verder zullen personen uit de culturele sector worden uitgenodigd om toe te treden. Ofschoon het hier dus om een v.z.w. gaat, blijkt uit ingewonnen inlichtingen dat alle politieke en ideologische strekkingen bij de stichtingsvergadering betrokken waren en dit op basis van de zetelverdeling binnen de provincieraden.

Het zou verder in de bedoeling liggen van de stichtende leden om, eveneens op basis van de zetelverdeling binnen de provincieraden, bij de toekomstige aanvulling van de algemene verga-

dering van de v.z.w., de verschillende politieke en ideologische strekkingen te betrekken.

Het is steeds mijn bedoeling geweest om bij het cultureel beleid zoveel mogelijk adviserende instanties te betrekken. Op het plaatselijke vlak werden verschillende gemeentelijke culturele raden geïnstalleerd. Omdat de provinciebesturen op het culturele gebied bedrijvig zijn, kan een samenwerkingsorgaan tussen deze provincies ook van nut zijn om de contacten met de centrale overheid te onderhouden en te bevorderen. Het behoort evenwel niet tot de bevoegdheid van de Minister van Nederlandse Cultuur om de opdrachten van deze v.z.w. te bepalen. De samenwerking zal moeten tot stand komen op basis van overleg. Zoals dit voor de Cultuurraad voor Vlaanderen het geval is geweest, zal mijn departement de Interprovinciale Cultuurraad voor Vlaanderen erkennen en subsidiëren. Tussenkomen van mijn departement zal bepaald worden na overleg met deze vereniging en op basis van een door deze vereniging in te dienen begroting en programma.

De Voorzitter: Mevrouw de Minister, ik meen uit uw antwoord te mogen opmaken dat u mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken hebt geantwoord ?

Mevrouw R. De Backer-Van Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden: Ja, mijnheer de Voorzitter.

De heer J. Van Elewyck: Maar de vraag werd niet helemaal gesteld.

De heer A. Kempinaire: Mijnheer de Voorzitter, krijg ik de gelegenheid om nog een vraag te stellen aan de heer Minister van Binnenlandse Zaken ?

De Voorzitter: Zeker, als de Raad het daarmee eens is.

Mevrouw N. Maes: Maar het staat toch op de agenda.

5. Mondelinge vraag van de heer Joseph Daems tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over het Vlaams Instituut voor Amerikanistiek.

De Voorzitter: Dames en Heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Joseph Daems tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over het Vlaams Instituut voor Amerikanistiek.

De heer Daems heeft het woord.

De heer Joseph Daems (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte Collega's, diverse recente krant artikelen handelen over de vermeende ontcijfering van het Mayaschrift. In ons land houdt het in 1973 opgerichte Vlaams Instituut voor Amerikanistiek, gevestigd Veemarkt 50, te Mechelen, zich met de studie van deze dikwijls geheimzinnig genoemde beschaving bezig. Dit instituut geeft ook het tijdschrift „America Antiqua” uit, dat vooral Nederlands-talige bijdragen publiceert.

Genoemd Vlaams Instituut voor Amerikanistiek wordt met verdwijning bedreigd. Om voldoende levensnodige toelagen te genieten, zou volgens de normen van volksopleiding het Instituut over een voltijdse bezoldigde werkkraft moeten beschikken. De promotor, die aan de Sorbonne doctorerde in deze specialiteit, houdt zich inderdaad voltijds met het Instituut en het tijdschrift bezig, doch onbezoldigd. Deze toestand wordt onhoudbaar, ook al leverde uw departement een inspanning met een subsidie van 49 500 frank. Gezien de zekere internationale weerklank van het Instituut en van het tijdschrift, zou het verdwijnen ervan eveneens een verlies voor onze cultuurgemeenschap betekenen. Kan mevrouw de Minister niet zoeken naar een oplossing die het voortbestaan van Instituut en tijdschrift garandeert?

De Voorzitter : De Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

Mevrouw R. De Backer-Van Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, geachte Collega's, ik stel er prijs op eerst en vooral het geacht lid mee te delen dat ik zijn bekommernis in verband met het feit dat het Vlaams Instituut voor Amerikanistiek met verdwijning wordt bedreigd, begrijp. Ik moet hier evenwel aan toevoegen dat de subsidiëring van de werking van dit Instituut, evenals trouwens de overheidssteun aan gelijkaardige instituten niet tot de bevoegdheid van het departement van Nederlandse Cultuur behoort.

Door dit instituut wordt immers zeer gespecialiseerd wetenschappelijk onderzoek geleverd.

Persoonlijk ben ik het met het geacht lid eens, dat onze cultuurgemeenschap zich de inspanning moet kunnen getroosten, om de werking van dit Instituut, zij het dan op een zo gespecialiseerd terrein, mogelijk te maken.

Daarom ook ben ik bij mijn Collega voor Wetenschapsbeleid tussen beide gekomen opdat hij zijn diensten opdracht zou geven deze aangelegenheid, in overleg met de diensten voor wetenschappelijk onderzoek van het departement van Nationale Opvoeding, te onderzoeken.

Ik kan u overigens meedelen dat het Kabinet van

Wetenschapsbeleid reeds contacten heeft gehad met de directeur van het Vlaams Instituut voor Amerikanistiek.

De Voorzitter: Het incident is gesloten.

Mondelinge vraag van de heer A. Kempinaire tot de Ministers van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden en Binnenlandse Zaken over de oprichting van een nieuwe v.z.w. „Interprovinciale Cultuurraad voor Vlaanderen”. (voortzetting)

De Voorzitter: De heer A. Kempinaire heeft het woord om het gedeelte van zijn vraag te stellen dat tot de Minister van Binnenlandse Zaken is gericht.

De heer A. Kempinaire (*op de tribune*): Mijnheer de Minister :

— gaan de bestendige deputaties en de provincieraden hun bevoegdheid niet te buiten door een v.z.w. op te richten die zich in de plaats zou stellen van de nog niet officieel ontbonden „Kultuurraad voor Vlaanderen” en die zich begeeft in het vaarwater van de parlementaire Cultuurraad voor de Nederlandse, Cultuurgemeenschap ? Meent u niet dat de benaming bij de publieke opinie eveneens verwarring kan scheppen?

— zal de Minister dit initiatief goedkeuren? Of is dit reeds gebeurd ?

— welke instanties zullen dit initiatief bekostigen ?

Wellicht heeft mevrouw de Minister mij reeds voor een groot gedeelte antwoord verstrekt.

De Voorzitter : De Minister van Binnenlandse Zaken heeft het woord.

De heer J. Michel, Minister van Binnenlandse Zaken: Mijnheer de Voorzitter, ik sluit mij aan bij de argumenten door mevrouw de Minister naar voren gebracht.

De Voorzitter: Het incident is gesloten.

6. Mondelinge vraag van de heer J. Valkeniers tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de medewerking van de B.R.T. aan de bewustmaking van de Brusselse Vlamingen.

De Voorzitter: Dames en Heren, aan de orde was de vraag van de heer Valkeniers tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden.

De vraagsteller is afwezig. Op grond van artikel 52 wordt de vraag geacht ingetrokken te zijn, tenzij de Minister erop wil antwoorden in afwezigheid van de vraagsteller. Het is de Minister eveneens toegelaten schriftelijk antwoord te verstrekken of de vraag te laten uitstellen tot de volgende openbare vergadering.

Kan mevrouw de Minister mij haar oordeel geven?

Mevrouw R. De Backer-Van Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden: Mijnheer de Voorzitter, ik sluit mij aan bij welke beslissing hier ook moge genomen worden. Ik ben gaarne bereid tijdens volgende openbare vergadering de vraagsteller van antwoord te dienen en ik wil ook schriftelijk een antwoord laten kennen.

De Voorzitter: Daar de vraagsteller afwezig is moeten wij de vraag als ingetrokken beschouwen.

ONTWERP VAN DECREET tot bescherming van monumenten en landschappen — 15 (B.Z. 1974) — Nrs. 1 tot 12

Voortzetting en sluiting van de algemene bespreking.

De Voorzitter: Aan de orde is de voortzetting van de algemene bespreking van het ontwerp van decreet tot bescherming van monumenten en landschappen.

De Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

Mevrouw R. De Backer-Van Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, het ontwerp van decreet dat door de regering aan de Cultuurraad wordt voorgelegd, is ongetwijfeld een van de belangrijkste die in de geschiedenis van de Raad aan de orde is gekomen.

Het is een belangrijk decreet en wel om twee redenen. Op de eerste plaats omdat de publieke opinie duidelijk gesensibiliseerd is voor het leefmilieu. Monumentenzorg is een van de belangrijkste aspecten van het socio-cultureel leefmilieu. Op de tweede plaats is het verheugend vast te stellen dat de Cultuurraad op deze wijze een bijdrage heeft geleverd aan dit Internationaal Jaar voor het Europees Erfgoed. Het monumentenjaar is in Vlaanderen een groot succes geworden omdat alle Vlamingen er zeer actief aan hebben meegewerkt.

Ook dit decreet is een collectief werkstuk van de bevoegde commissie. De regeringstekst werd grondig gewijzigd door uw commissie. Gedurende 18 vergaderingen, gespreid over een zestal maanden, heeft de Commissie van het cultureel patrimonium, onder voorzitterschap van de heer Van Elewyck, de tekst aan een kritisch en opbouwend onderzoek onderworpen. Het resultaat is een wetgeving die wel betrekkelijk ingewikkeld is geworden, maar die op doeltreffende wijze de richtlijnen voor de monumentenzorg in het

Vlaamse land aan de noden van vandaag aanpast.

Ik houd eraan de Voorzitter en de leden van de Commissie bijzonder te danken voor hun langdurige en hardnekkige arbeid. De verslaggever, de heer Lecluyse, heeft de besprekingen in een indrukwekkend rapport van 101 bladzijden op een voortreffelijke wijze samengevat. Hij mocht hierbij rekenen op de medewerking van ambtenaren van de Griffie, die ik tevens mijn erkentelijkheid betuig voor hun werk.

De leden van de Raad en van de Commissie zullen het mij niet kwalijk duiden wanneer ik bovendien bijzonder hulde breng aan enkele leden van de Commissie die met, hun deskundigheid een uiterst belangrijk aandeel hebben gehad in het totstandkomen van dit decreet, met name de heren Cools, De Beul, De Seranno en Van Ooteghem. Dank zij hun trouwheid met de ingewikkelde procedures inzake de ruimtelijke ordening en de bouwpolitiek is dit decreet een sluitende en rechtszekere handleiding geworden.

Het is dit jaar juist 45 jaar geleden dat in ons land de wet op de bescherming van monumenten en landschappen werd gestemd. Deze wet heeft zeker veel verdiensten, maar ze was niet opgewassen tegen de evolutie van de huidige behoeften. De wet van 1931 was nochtans, wat men zou kunnen noemen, een zeer royale wet. Ze voorzag in een zeer royaal toelagesysteem dat in Europa zijn gelijke niet had. Maar dat zeer gepriivelegieerd systeem ten gunste van beschermde monumenten had voor gevolg, dat de overheid slechts aandacht kon besteden aan enkele monumenten. Terwijl het buitenland, zoals bijvoorbeeld Nederland, 40 000 gebouwen te beschermen heeft, is ons land er slechts in geslaagd de voorbije 40 jaar een duizendtal monumenten te beschermen en in meer of mindere mate te onderhouden.

Onze publieke opinie heeft het begrip „monument” lange tijd selectief gebruikt. Het was synoniem van een oude kerk, een stadhuis, een belfort, een kasteel. Vandaag heeft men gelukkig ook in ons land ingezien dat een monument niet alleen staat. Het put een groot deel van zijn esthetische waarde uit de omgeving waarin het staat en de gebouwen die het omringen.

Alle planologen en urbanisten hebben ingezien dat het monument een onvervangbare functie vervult in het stedelijk leefpatroon. Men heeft ook ingezien dat monumentenzorg en stadskernvernieuwing hand in hand gaan.

Monumentenzorg verliest zijn sociale functie indien het alleen als een cultuurhistorisch curiosum wordt in stand gehouden.

Ik wens de belangrijkste aspecten van dit decreet nog even te onderstrepen.

Ten eerste, het was dringend nodig het begrip „monument” te verruimen. De sociale functie

van het monument heeft de cultuurhistorische begrippen verruimd. Daarom zal door dit decreet spoedig een zo volledig mogelijke inventaris beschikbaar worden van alle monumenten in Vlaanderen.

Ten tweede, de omvang van de beoogde operatie heeft de Commissie terecht doen inzien dat een nauwkeurige inspraak en informatie van de inwoners noodzakelijk is. De procedure die de definitieve bescherming voorafgaat is daarom ingewikkelder geworden dan de oorspronkelijke regerings tekst. Ik kan mij daarmee volledig verenigen omdat de rechtszekerheid erbij gebaat zal zijn.

Ten derde, de Commissie wenste terecht de gemeenten nauwer te betrekken bij het opstellen van de voorontwerpen van lijst en de onwerpen van lijst. De lokale overheden zijn de eerste beschermers van onze monumenten.

De campagne naar aanleiding van het monumentenjaar heeft aangetoond dat vele gemeentebesturen het belang hebben ingezien. Wij zijn dus optimistisch gestemd.

Ten vierde, de integratie van de monumentenzorg in een dynamische politiek van stadskernvernieuwing vergt een bestendig overleg en samenspel met de bevoegde besturen voor ruimtelijke ordening en stedenbouw. Deze concertatie is in het nieuwe decreet voorzien door een systeem van wederzijdse adviesplicht en informatie. Deze advies- en meldingsplicht is vooral van belang voor de instandhoudings- en onderhoudswerken. Een koninklijk besluit zal de algemene beginselen nader vastleggen.

Ten vijfde, dit decreet lost niet alle problemen op. De beperking van de culturele autonomie laat de Cultuurraad niet toe te voorzien in het sluitstuk van een volwaardig monumentenbeleid, met name de financiering. De heer Van In heeft op dit tekort gewezen. Maar dat wisten wij bij de aanvang van de behandeling in de Commissie. Samen met mijn collega van Franse Cultuur werkten wij aan een nieuwe financiële regeling om de overheidstussenkomst beter aan de gewijzigde financiële behoeften aan te passen.

Naarmate de klemtoon van het monumentenbeleid is verschoven van de grote monumentale gebouwen naar de kleinere, meestal particuliere gebouwen en woonhuizen, moet ook de subsidiëringpolitiek worden aangepast.

Nieuwe reglementen zullen de normen en voorwaarden van de overheidssteun vastleggen. Hierbij zou rekening worden gehouden met de bestemming van het gebouw, de cultuurhistorische waarde, de omvang van de restauratie...

De Voorzitter: Dames en Heren, mag ik om een weinig stilte verzoeken? Overleg en privé-gesprekken zouden best kunnen worden gevoerd in de wandelgangen.

Mevrouw R. De Backer-Van Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden: Sommige interpellanten hebben gezinspeeld op enkele prestigieuze projecten. Wij mogen ons hierop niet blind staren en wij mogen vooral niet vergeten dat particuliere restauraties in ons land een betrekkelijk korte geschiedenis hebben. Wij moeten iedereen oproepen om samen te werken en zo tot een goed einde te komen.

Prestigieuze projecten hebben een impuls gegeven en zijn voorbeelden geworden waardoor de bevolking opnieuw de grote waarde van het monumenten-erfgoed heeft leren ontdekken. Daarom meen ik dat het een wijze beslissing is van de overheid een helpende hand toe te steken. Helemaal privé zijn deze projecten overigens niet vermits de meeste een publieke bestemming zullen krijgen en het kunstpatrimonium van onze steden zullen uitbreiden.

In de toekomst echte zullen wij het beschikbare geld ook aan minder ambitieuze plannen moeten en kunnen besteden. Daarenboven zijn vandaag de opvattingen over restauratie gewijzigd. Ik kom daar op terug.

Dit decreet betekent een belangrijke verbetering inzake de administratieve procedures inzake monumentenzorg. Waar overheidstussenkomst nodig is, zijn administratieve procedures niet te vermijden.

Vervolgens wil ik even blijven stilstaan bij de interpellaties die tijdens de vergadering van 3 februari werden gehouden. Allereerst dank ik de verschillende interpellanten. Het verheugt ons dat zij allen de belangrijkheid van dit decreet hebben beseft, onderstreept en geprezen. Wij zullen trachten de verschillende opmerkingen of vragen per onderwerp te behandelen.

In verband met de procedure hebben de heren De Seranno, Verberckmoes, Van Ootegem en Van In gewezen op het belang van de coördinatie met de wetgeving op de ruimtelijke ordening. De amendementen door de Commissie aanvaard hadden vooral deze coördinatie met de wetgeving op de ruimtelijke ordening tot doel. Verschillende wijzigingen in de tekst werden geïnspireerd door deze wetgeving. Wij hopen dat deze coördinatie een doeltreffende uitvoering van het decreet zal bevorderen.

De heer Cools heeft erop gewezen dat dergelijke coördinatie niet bestaat in de ons omringende landen.

De heren Verhaegen en Jorissen hebben de nadruk gelegd op de praktische aspecten die kunnen rijzen bij de uitwerking van deze coördinatie tussen monumentenzorg en ruimtelijke ordening. Deze samenwerking is sinds de oprichting van de Rijksdienst, een drietal jaren geleden, geleidelijk verbeterd. Er bestaan op het ogenblik goede betrekkingen tussen het Bestuur voor de Stede-

bouw en Ruimtelijke Ordening en de Rijksdienst voor Monumenten- en Landschapzorg. Zo heeft het Bestuur voor de Stedebouw en Ruimtelijke Ordening bij de voorbereiding van de nota's in verband met stadskernherwaardering bestendig een beroep gedaan op de medewerkers van de Rijksdienst.

De beide administraties hebben samen een ontwerp van ministeriële omzendbrief voorbereid in verband met de bouwaanvragen gesitueerd in de omgeving van monumenten. Tijdens de besprekingen in de commissie was overigens een vertegenwoordiger van de Staatssecretaris voor Ruimtelijke Ordening uitgenodigd. Hij heeft verschillende vergaderingen bijgewoond.

Het Bestuur voor de Stedebouw en Ruimtelijke Ordening maakt nu reeds gebruik van de verschillende inventarissen, zowel deze die op initiatief van het departement zijn gepubliceerd, als de inventarissen opgesteld door andere gemeentebesturen. Telkens een aanvraag tot verbouwing of tot afbraak bij het Bestuur van Stedebouw wordt aanhangig gemaakt, neemt deze dienst contact op met de Rijksdienst, in geval het een gebouw betreft dat in deze inventarissen staat vermeld.

Daaruit volgt een overleg dat het mogelijk maakt voor beide besturen passende maatregelen te treffen. Soms werd een dringende beschermingsprocedure ingesteld; in andere gevallen werd de afbraak geweigerd.

Ten einde de samenwerking tussen Ruimtelijke Ordening en Monumentenzorg nog te verbeteren zal ik de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen verzoeken een waarnemer vanwege het Staatssecretariaat voor Ruimtelijke Ordening tot haar vergaderingen uit te nodigen. Op enkele concrete vragen in verband met de procedure kunnen wij het volgende antwoorden:

— de heer **Jorissen** vroeg of een spoedprocedure mogelijk is en/of werken kunnen stilgelegd worden, zelfs indien vergunningen zijn afgeleverd.

Art. 6 van dit nieuwe decreet voorziet inderdaad in dringende beschermingsprocedures.

Wanneer werken worden uitgevoerd die strijdig zijn met de beschermingsmaatregelen, kunnen deze werken ook indien vergunningen zijn afgeleverd, worden stilgelegd.

— In de alfabetische nomenclatuur van het verslag van de commissie, zal het woord „**notaris**” worden toegevoegd, zoals de heer **Van Elewyck** heeft gesuggereerd. Ik meen dat dit inderdaad een nuttige aanvulling zal zijn voor dezen die het decreet willen raadplegen.

— de heer **Verberckmoes** heeft een aantal belangrijke technische vragen gesteld.

Wij zijn het met hem eens dat de datum voor de inwerkingtreding van het decreet moet verschoven worden naar 1 april 1976.

Op zijn vraag of een gebouw ook gedeeltelijk

kan beschermd worden is het antwoord positief, vermits ook de wet van 1931 reeds in een gedeeltelijke bescherming voorzagt.

De heer **Verberckmoes** is nader ingegaan op de begrippen „eigenaars en vruchtgebruik” en wenst deze een ruime interpretatie toegemeten te zien. Het betreft hier juridische begrippen, die mijns inziens moeilijk voor interpretatie vatbaar zijn. In verband met het recht van gebruik, bewoning, opstal en erfpacht? moge ik de aandacht erop vestigen dat het decreet de eigenaars of vruchtgebruikers de verplichting oplegt de huurders of bewoners in kennis te stellen van de beschermingsmaatregel (art. 5, §3 en art. 8, §4 van het decreet). Hetzelfde kan gezegd worden voor het juridische begrip „overdrachtsakte”. Het betreft elke akte tot overdracht van eigendom of van een zakelijk recht.

De heer **Verberckmoes** heeft gepleit om in de plaats van een stedebouwkundig attest een hypothecair certificaat te vragen, zoals art. 5, §6 en art. 11, §6 het vereist.

In dit verband moet ik er de aandacht op vestigen dat het register van beschermde monumenten, stads- en dorpsgezichten, waarvan een copie berust bij de bewaarder der hypotheek, alleen melding maakt van de beschermde monumenten, stads- en dorpsgezichten. De bewaarder van de hypotheek heeft geen kennis van de monumenten, stads- en dorpsgezichten die op de vastgestelde ontwerprijsten zijn ingeschreven. De instrumenterende ambtenaar zal dus bij de opstelling van een overdrachtsakte toch een stedebouwkundig attest moeten vragen om te vernemen of het gebouw niet op de ontwerprijst is ingeschreven.

Anderzijds moet er ook op gewezen worden dat het hypothecair certificaat en de activiteiten van de bewaarder der hypotheek wettelijk zijn omschreven. De wijziging van deze wetgeving lijkt mij niet mogelijk binnen het bestek van dit decreet.

Wij moeten er ook op wijzen dat gestreefd wordt naar een zo groot mogelijke integratie van de wetgeving op de ruimtelijke ordening en deze op de monumentenzorg. In dit verband dient de voorkeur gegeven te worden aan het stedebouwkundig attest, dat trouwens een steeds meer bekend begrip is geworden.

Wij zijn bovendien van mening dat het voor de instrumenterende ambtenaar geen groot probleem kan zijn het register te raadplegen, aangezien het hem mogelijk is zich de uittreksels aan te schaffen van de gemeente waar hij gewoonlijk werkzaam is.

De instrumenterende ambtenaar moet bovendien in uitvoering van de wetgeving op de ruimtelijke ordening regelmatig stedebouw-

kundige attesten aanvragen. De thans voorziene bijkomende verplichting betekent in feite slechts een doortrekken van het bestaande voorschrift, dat reeds voorzien is in de wetgeving op de ruimtelijke ordening.

Het kan daarenboven niet geloofwaardig worden dat het stedenbouwkundig attest altijd een zeer nuttig document is voor kandidaat-kopers van gebouwen.

Om deze redenen stellen we dan ook voor dat in de tekst het begrip stedenbouwkundig attest niet wordt vervangen door „hypothecair certificaat”, zoals de heer Verberckmoes suggereerde.

Anderen stelden vragen over het begrip monumentenzorg.

Met veel genoegen heb ik geluisterd naar de verklaringen van de heer De Seranno die de aandacht vestigde op het verruimde begrip monumentenzorg, zoals dit door het nieuwe decreet wordt gehanteerd.

Zoals ik reeds heb gezegd, is men steeds meer gaan inzien dat het monument slechts een betekenis krijgt in zijn omgeving. Individuele monumentenzorg maakt geleidelijk plaats voor het begrip „geïntegreerde conservatie” of „stadsherstel”. Het individuele belfort, stadhuis, kasteel, kathedraal, verliest de helft van zijn esthetische waarde wanneer het wordt geplaatst in een niet aangepaste omgeving. Het hele stadsgezicht wordt in het raam van een politiek van geïntegreerde conservatie van belang.

Het is namelijk onze mening dat de monumentenzorg in ons land achterop was geraakt ondanks onze grote monumentenrijkdom en onze vroegere belangstelling voor ons cultuurhistorisch verleden, omdat het monument te veel gezien werd als iets los van zijn omgeving en losgekoppeld van het natuurlijke leefmilieu. Het werd een kunstobject behorend tot de belangstellingssfeer van gespecialiseerde deskundigen, van romantische dichters, van tekstschrijvers voor 11-julievieringen.

Maar een monument staat niet alleen. Het staat er niet alleen voor het oog van de toerist. Het is er voor de mens van vandaag. Het kan in de maatschappij van morgen de hoeksteen vormen waarop wij ons nieuw leefmilieu willen bouwen: op schaal en naar maat van de mens.

Daarom heb ik als richtlijn aan de Rijksdienst gegeven de beschermingsmaatregelen zo globaal mogelijk aan te pakken, met name de procedure in te zetten voor meer dan één gebouw tegelijk en zo mogelijk voor een hele stadswijk of een stadskern. Zo werden vorig jaar in Brugge bijvoorbeeld 75 gebouwen in één keer op de beschermingslijst geplaatst. Het is dus zeker juist zoals de heren Verhaegen, De Beul en Verroken hebben onderstreept, dat het decreet op de monumentenzorg slechts het eerste deel vormt van een drieluik.

Voor het decreet landschappen, waarvan de oorspronkelijke tekst losgehaakt werd van het voorliggend decreet, is een nieuwe redactie praktisch klaar.

Voor het roerend kunstbezit legt de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen thans de laatste hand aan een soort ontwerptekst. De Commissie voor culturele promotie zal, wanneer de administratieve voorbereiding rond deze teksten is afgerond, in het bezit worden gesteld van deze nieuwe decreten.

Ook over de sociale aspecten is veel gepraat. De verruimde opvatting inzake monumentenzorg heeft tot gevolg gehad dat de accenten in het debat niet meer en op de eerste plaats werden gelegd op de archeologische of technische problemen, maar wel op de sociale, politieke, financiële problemen. Verschillende sprekers, vooral de heren De Seranno en Cools, hebben het belang van een aantal sociale aspecten onderstreept. Het belangrijkste hierbij lijkt ons de wenselijkheid te zijn om bij restauratie de oorspronkelijke bevolking ter plaatse te behouden. Hiervoor blijkt een actief grondbeleid nodig te zijn en is een goed georganiseerde wijze van restauratie absoluut noodzakelijk, terwijl ook de subsidiëeringsregeling — waarover later meer — moet worden aangepast.

Wij hebben reeds gezien dat in verscheidene steden er een mogelijkheid geschapen wordt om, terwijl men bepaalde gebouwen restaureert, de oorspronkelijke bevolking in andere, in de buurt liggende gebouwen, onder te brengen, zodat na de restauratie de psychologische en de financiële drempels voor de oorspronkelijke bevolking niet meer bestaan.

Een aantal sprekers wezen er trouwens op dat de restauratie een arbeidsintensieve activiteit is, die in periodes van werkloosheid vele arbeidsplaatsen tot stand kan brengen.

In verband met de tewerkstelling van werklozen vestig ik uw aandacht erop dat in de Rijksdienst voor Monumenten- en Landschapszorg een 20-tal jonge werklozen, meestal universiteiten, tewerkgesteld zijn.

Zo komen wij op het cruciale punt van de financiering.

Hoewel de kredieten voor de restauraties ingeschreven op de begroting van mijn departement op twee jaar tijd bijna verviervoudigd zijn, hebben wij nog een grote achterstand op te halen, wanneer wij onze situatie vergelijken met deze van het buitenland. Talrijke sprekers hebben dit aan de hand van cijfermateriaal uitvoerig en overtuigend aangetoond. Er wordt onder meer op gewezen dat een transfert van kredieten voor autowegen en metro's naar monumentenzorg wenselijk zou zijn.

Een ander probleem van financiële aard waarop alle sprekers de aandacht gevestigd hebben, is de betoelaging van de restauraties door de overheid.

De subsidiëring mag niet voor gevolg hebben dat een ongezonde speculatie zou in de hand worden gewerkt. Misbruiken moeten worden voorkomen. De verdeling van de kosten moet snel uitgesproken worden zodat de betrokkene tijdig rechtszekerheid verkrijgt. In verband met deze problematiek moge ik nogmaals verwijzen naar mijn intentieverklaring, die u als bijvoegsel aantreft bij het verslag.

Bij de verdeling moet rekening worden gehouden met de financiële draagkracht, de bestemming, de omvang van de restauratie.

Ik zal niet nalaten het koninklijk besluit met spoed te laten opmaken. Een aantal voorbereidende teksten werden door de administratie terzake reeds opgesteld.

Op de concrete vraag van de heer Van Elewyck of de verdeelsleutels, die voorzien zijn in de koninklijke besluiten, getroffen in uitvoering van art. 2 van de wet van 7 augustus 1931 en die de verdeling regelen van de kosten voor de restauraties, een verplicht karakter hebben, kan ik bevestigend antwoorden.

Bij nota van 25 januari 1976 schreef de Minister van Binnenlandse Zaken mij hierover: „In antwoord op uw schrijven met betrekking tot de toepassing van artikel 2 van de wet van 7 augustus 1931, heb ik de eer u te laten weten dat het bedrag van de gemeentelijke toelage, voor zover deze overeenstemt met de bijdrage die overeenkomstig de bepalingen van het in art. 2 van voormelde wet uitgevaardigd koninklijk besluit ten laste van de gemeente wordt gelegd, uiteraard en voor de totaliteit als een verplichte uitgave moet worden beschouwd”. Dat is zeker een geruststelling voor de meeste gemeentebesturen en mandatarissen.

Ook enkele technische problemen werden aangevoerd.

Alhoewel het hoofddoel van de tussenkomsten duidelijk lag op de sociale en financiële problemen zijn ook technische en archeologische problemen aangesneden. De heren Cools, Verhaegen, Jorissen en Van Ooteghem vestigden er de aandacht op dat de opleiding van vaklui architecten en ambtenaren van het grootste belang is. Onmiddellijk hiermee samenhangend is er het probleem van het wetenschappelijk onderzoek. Wij zegden reeds dat een 20-tal werkloze kunsthistorici in de Rijksdienst aan het werk zijn gezet.

Een tweede probleem is de voorkoming van het verval door een tijdig onderhoud, waarvoor aangedrongen wordt op duidelijke en verplichte richtlijnen.

In verband met de opleiding van specialisten werd reeds een bescheiden begin gemaakt. In Antwerpen startte reeds een bijzondere opleiding in monumentenzorg aan het Hoger Instituut voor Architectuur en Stedebouw. Ook aan het Europa-

college zal van 1976-77 af een internationale cursus worden georganiseerd.

Voor wat het onderhoud van de monumenten betreft hebben mijn diensten, in uitvoering van dit decreet, reeds een ontwerp van koninklijk besluit voorbereid.

In verband met het voortijdig verval van monumenten blijven lekgeslagen daken en openstaande vensters of gebroken ruiten de zwakke punten. Het betreft eigenlijk kleine en niet dure werken, die evenwel hetzij door schuldige nalatigheid, of doordat de restauratiedossiers niet tijdig kunnen worden goedgekeurd, niet tijdig worden uitgevoerd, zodat de kosten van restauratie dikwijls onnodig zeer hoog kunnen oplopen.

In dit verband zullen wij de mogelijkheid onderzoeken om een dienst op te richten, die ik zou willen noemen „De 900 van het Monument”. Deze dienst zou zich uitsluitend bezighouden met het voorlopig afdekken van daken en het dichtmaken van ramen. Op deze wijze zou enerzijds veel geld en anderzijds veel authenticiteit kunnen worden gespaard.

Voor de wijze van klasseren en restaureren bestaan verschillende meningen; hierop werd gewezen door de heren De Seranno, Cools, Verhaegen, Jorissen.

De verschillende strekkingen vindt men ook terug in de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landshappen en komen ook op internationale bijeenkomsten aan de orde.

Moet men bij restauratie trachten het gebouw in zijn oorspronkelijke staat te herstellen, of moet men de geschiedenis die het uitzicht draagt eerbiedigen en, bij restauratie, zich bij voorkeur beperken tot consolideren van wat er op het huidige ogenblik staat? Moet men in geval een monument verdwenen is het terug opbouwen, of verkiest men in dit geval nieuwbouw? Wordt een geklasseerd gebouw „bevoren” of trekt zich de bouwgeschiedenis van een gebouw verder door? Moet men kiezen voor een historiserende of voor een harde restitutie (die in haar extreme vorm neerkomt op wederopbouw na afbraak) of voor een zachte restauratie die zich zo bescheiden mogelijk houdt en zich beperkt tot consolidatie.

Alhoewel ik bij de vele meningen terzake niet wens er de zoveelste aan toe te voegen, wil ik toch mijn standpunt weergeven.

Bij monumentenzorg en -restauratie kan niet worden uitgegaan van op voorhand vast te stellen pasklare formules of trukjes. Elk geval op zich moet op een geëigende manier en op een creatieve wijze worden benaderd.

Bij de restauratie is steeds het monument zoals het er nu staat het belangrijkste element. De evolutie van het gebouw is meestal ook een waardevol en dus te respecteren gegeven. Deze evolutie dient zo nauwkeurig mogelijk bestudeerd te wor-

den: vandaar het belang van het historisch onderzoek.

Klasseren en restaureren is evenwel niet hetzelfde als bevriezen. De bouwgeschiedenis van onze monumenten moet niet eindigen in 1976.

Al onze historische ensembles zijn de vrucht van een eeuwenlange evolutie en creativiteit. Ik kan mij niet voorstellen dat de hedendaagse architecten niet meer in staat zouden zijn, om zoals hun voorgangers in harmonie met en met groot respect voor hetgeen er uit het verleden is overgebleven, verder creatief te zijn. Ik ben het dan ook eens met de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, die als principe (met alle relativiteitszin die geldt voor principes in verband met monumentenzorg) vooropstelt dat een restauratie moet gebeuren met respect voor de bouwgeschiedenis, dat een zachte restauratie de voorkeur verdient boven harde restauratie, en aangepaste nieuwbouw boven reconstructie.

Ondertussen mogen we niet vergeten dat ook de XXe eeuw een eigen taak heeft in het domein van de bouwkunst. Door de eeuwen heen zijn in de historische stadskernen verschillende bouwstijlen tot ontwikkeling gekomen. Zij braken met het verleden, maar niet met de beginselen van harmonie en goede smaak.

Wij willen er bijzonder de nadruk op leggen dat de ontmenselijking van onze steden een gevolg is van het feit dat men het humane karakter van onze steden en stadsgezichten niet meer respecteert.

Ten slotte, een woord over de sensibilisering. De heren Verhaegen, De Beul en Van Ooteghem hebben gewezen op het belang van de sensibilisering van de bevolking. Zonder deze sensibilisering is een monumentenbeleid onmogelijk.

In verband met deze sensibilisering moge ik er uw aandacht op vestigen dat de actie voor het monumentenjaar in Vlaanderen bijzonder vruchtbaar is geweest en wellicht in Vlaanderen de beste respons heeft gekend, in vergelijking met de andere lidstaten van de Raad van Europa. Het ligt dan ook in mijn bedoeling om deze campagne verder te zetten in 1976. Het zou immers onverantwoord zijn de honderden „werkgroepen monumentenzorg” zo maar te laten vallen.

De plaatselijke bevolking blijft altijd de eerste en de beste beschermer van het eigen patrimonium. In verband met de sensibiliseringscampagne wensen wij ook speciaal te wijzen op de belangrijke medewerking in 1975 en ook dit jaar vanwege de B.R.T.

De heer De Beul heeft aangedronen op de uitgave van een brochure over de monumenten-wetgeving.

Het ligt inderdaad in onze bedoeling een dergelijke brochure uit te geven. Op deze wijze zullen we in de mogelijkheid zijn de bevolking en vooral de eigenaars van geklasseerde monumenten,

de nodige informatie te geven. Het is immers juist dat een wettekst, hoe goed die ook gemaakt is, zeer moeilijk leesbaar is voor wie niet bijna beroepsmatig gewoon is dergelijke teksten door te nemen.

Verskillende sprekers hebben aandacht geschonken aan de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen en de Rijksdienst.

Ten antwoord op sommige opmerkingen van de heren Jorissen en Verroken op de werking van de koninklijke commissie wil ik er op wijzen dat sinds de hervorming van de koninklijke commissie in 1974 en de geleidelijke uitbouw van de Rijksdienst voor Monumenten en Landschappen een grote verbetering is ingetreden in de procedure.

De K.C.M.L. is terug op weg het prestige te overerven dat zij in het verleden heeft gekend. Zij heeft vorig jaar, met uitzondering van het reces, meer dan 50 werkvergaderingen gehouden.

Door de oprichting van een speciale Rijksdienst voor Monumenten en Landschappen hebben wij het Nederlandse voorbeeld gevolgd. In Nederland werkt sinds jaar en dag een bijzondere rijksdienst die de monumentenraad assisteert en het voorbereidend werk doet. De Nederlandse monumentenraad is een consultatief college. Ik meen dat dit ook voor de Koninklijke Commissie het geval moet zijn.

Er kan dus geen sprake zijn van verwarring tussen de taak van de Koninklijke Commissie en van de Rijksdienst.

Het gaat natuurlijk om mensen en waar mensen samenwerken zijn conflicten niet uitgesloten.

Maar over het geheel genomen kan gezegd worden dat de samenwerking tussen de Koninklijke Commissie en de Rijksdienst bevredigend is. Alleen in 1975 reeds heeft de Rijksdienst voor Monumenten en Landschappen ongeveer 100 adviesvoorstellen aan de Koninklijke Commissie voorgelegd. Dit is tenslotte haar eerste opdracht. Het is immers voor leden van een adviserend college onmogelijk persoonlijk het voorbereidend werk te doen. Nu maakt de Rijksdienst een verslag op en doet een advies-voorstel; dit verslag wordt op voorhand overgemaakt aan de leden van de Koninklijke Commissie en tijdens de behandeling van de betrokken dossiers zijn de ambtenaren-verslaggevers met de dossiers in de vergadering aanwezig.

Ik acht deze procedure noodzakelijk, omdat de 2 instanties op deze wijze verplicht zijn tot samenwerking.

Om die reden acht ik de uitbouw van de Rijksdienst van groot belang, om een doeltreffende en snelle politiek van monumentenzorg te kunnen voeren.

Ik hoop nog dit jaar het kader voor deze dienst en voor zijn provinciale directies te kunnen laten goedkeuren. Het is de bedoeling dat de provinci-

ale directies van de Rijksdienst in de provinciehoofdsteden worden gevestigd, zo mogelijk in dezelfde gebouwen als de provinciale diensten voor Stedebouw.

Is het advies van de Koninklijke Commissie feilloos?

Vanzelfsprekend niet.

Zoals in alle kunstzaken zijn de criteria waarop de Koninklijke Commissie haar advies moet afstemmen, afhankelijk van persoonlijk inzicht en opvatting.

Wij moeten niet de illusie koesteren dat de restauratieopvattingen die de kunsthistorici vandaag huldigen en de restauratie die wij nu uitvoeren, voor altijd van kritiek zullen gespaard blijven.

Ook over de opdracht van de Koninklijke Commissie mag geen misverstand blijven bestaan. De commissie heeft een initiatiefnemende en adviseerende functie, maar haar besluiten zijn slechts adviezen, die door de uitvoerende macht moeten worden bevestigd, dit wil zeggen bij koninklijk besluit bekrachtigd.

De Rijksdienst informeert de Koninklijke Commissie en staat haar bij met wetenschappelijke adviezen.

Zij voert bovendien de beslissingen uit, van zodra deze bekrachtigd zijn.

Ik heb het grootste vertrouwen in de leden van de Koninklijke Commissie en in de ambtenaren van de Rijksdienst. Misschien is het zo dat de jonge ambtenaren van de Rijksdienst zich wel eens bezondigen aan een té groot entoesiasme voor de taak waarvoor zij gesteld staan. Ik kan de reactie van deze jonge mensen wel enigszins begrijpen, wanneer men vaststelt met welke lichtzinnigheid de vorige generatie het bouwkundig erfgoed heeft verwaarloosd.

Maar laten wij gelukkig zijn dat wij een administratie hebben waarvan wij het entoesiasme eerder wat moeten „intomen” dan dat wij ze moeten wakker schudden.

Het beleid inzake monumentenzorg is niet alleen een cultuurhistorische opgave, het gaat ook om een etisch probleem.

Wij moeten ons niet alleen afvragen welke historische monumenten wij willen conserveren, maar de belangrijkste en voorafgaandelijke vraag is deze naar de organisatie van onze samenleving. Doorheen eeuwen en tijden heeft het gebouwde milieu gefungeerd als „de spiegel des levens”; de stad is niet alleen een verzameling van gebouwen, maar ook een sociale ontmoetingsplaats, waar alle menselijke activiteiten aan elkaar worden geconfronteerd. Zonder de plattelandscultuur onrecht aan te doen, zijn de stedelijke centra in alle beschavingen de harden geweest van culturele en intellectuele ontwikkeling. Dit is vooral in onze Vlaamse cultuurgeschiedenis merkbaar geweest.

Om die reden moeten wij opnieuw onze Vlaamse

historische steden de rol laten spelen die ze in het verleden hebben gehad en waaraan wij niet alleen onze politieke en socio-economische, maar ook onze intellectuele, culturele en artistieke bloei hebben te danken.

Hiermede krijgt de monumentenzorg, zoals ze zich voornamelijk stelt in de stadskernen niet alleen een elitair en esthetisch accent, maar wel een fundamenteel etisch aspect, met andere woorden gaat het in onze steden om de kwaliteit van het leven.

De hedendaagse mens heeft aan de technologie vanzelfsprekend veel te danken. Maar er zijn ook onvervangbare schatten en onherstelbare levenswaarden verloren gegaan. De geschiedenis van wetenschap en kunst leert ons dat de vernieuwing van vandaag slechts mogelijk is door wat gisteren werd verworven.

Bij het afsluiten van het monumentenjaar is gebleken dat monumentenzorg niet zozeer op het oog heeft „het bewaren van de schoonheden van het verleden” — want dat is in wezen slechts een marginaal aspect — maar wel het behoud van het waardevolle uit het verleden om er een meer evenwichtige beschaving mee op te bouwen, dit wil zeggen een beschaving waar niet alleen de mens centraal staat. In deze nieuwe beschaving zal opnieuw de betekenis moeten herontdekt worden van „het wonen” voor het welzijn van de mens.

Die wezenlijke aspecten van een menswaardiger woonmilieu heeft de stedebouwkundige J. Tanghe als volgt beschreven als „het behoud van complexe kwaliteiten en irrationele begrippen van identiteit en eigenheid, geborgenheid en rust, veiligheid en schaal, eerbied en integratie, spaarzaamheid en eenvoud, vreugde en grootsheid, complexiteit en tegenstrijdigheid.”

Deze begrippen meent hij als een tegengewicht te moeten stellen voor een maatschappij op basis van „kwantitatieve en rationele normen van efficiëntie en snelheid, kostenbaten en produktie, mathematische modellen en simplificatie, marktanalyse en speculatie, de pasmunt van de managers, de boekhouders en de programmeurs”.

Tegenover de omvang van de opdracht zoals in vele toespraken tijdens het monumentenjaar steeds duidelijker naar voren is getreden, wint dit decreet steeds meer aan betekenis. De ingewikkeldheid van onze maatschappij, onze wetgeving en onze structuren heeft voor gevolg gehad dat ook dit decreet geen voorbeeld is van „simplificatie”. Het is het enige wat mij bezorgd maakt voor de toekomst. Het is steeds duidelijker geworden dat monumentenzorg slechts een aspect is van het geheel van beleidsmaatregelen, die moeten afgestemd worden op het scheppen van een meer menselijk ruimtelijk milieu.

Monumentenzorg is daarom op de eerste plaats een sociaal vraagstuk, een onderdeel van de

ruimtelijke bestemming en opbouw van ons leefmilieu. (*Applaus op de banken van de meerderheid*)

Artikelsgewijze bespreking

De Voorzitter: Aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet tot bescherming van monumenten en landschappen, waarvan het door de Commissie gewijzigd opschrift als volgt luidt: ontwerp van decreet tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten.

De door de Commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

HOOFDSTUK 1

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt de bescherming, de instandhouding, het onderhoud en het herstel van in het Nederlandse taalgebied gelegen monumenten en stads- en dorpsgezichten.

— *Aangenomen.*

Art. 2

Dit decreet verstaat onder:

1. de Minister: de Minister tot wiens bevoegdheid de Nederlandse cultuur behoort;
2. monument: een onroerende zaak, werk van de mens of van de natuur of van beide samen, die van algemeen belang is omwille van haar artistieke, wetenschappelijke, historische, volkskundige, industrieel-archeologische of andere sociaal-culturele waarde, inbegrepen de zich erin bevindende roerende zaken, onroerend door bestemming;
3. stads- of dorpsgezicht: een groepering van één of meer monumenten en/of onroerende goederen met omgevende bestanddelen, zoals onder meer beplantingen, omheiningen, waterlopen, bruggen, wegen, straten en pleinen, die omwille van haar artistieke, wetenschappelijke, historische, volkskundige, industrieel-archeologische of andere sociaal-culturele waarde van algemeen belang is;
4. voor bescherming vatbaar monument, stads- of dorpsgezicht: de onder 2 en 3 bedoelde monumenten en stads- of dorpsgezichten, die werden ingeschreven op de krachtens dit decreet daartoe aangelegde ontwerpen van lijst ;
5. beschermd monumenten en stads- of dorpsgezichten: de onder 2 en 3 bedoelde monumenten en stads- of dorpsgezichten, die bij koninklijk besluit beschermd zijn;
6. eigenaars en vruchtgebruikers: eigenaars en vruchtgebruikers volgens de gegevens van het kadaster.

De Voorzitter: Vraagt nog iemand het woord over artikel 2 ?

De Heer De Seranno heeft het woord.

De heer J. De Seranno (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, Dames en Heren, wij zouden graag bij artikel 2, meer bepaald omtrent de begripsbepalingen onder de punten 2 en 3, enige verduidelijking krijgen.

Een „monument” wordt omschreven als een onroerende zaak, die van algemeen belang is omwille van haar artistieke en andere waarden. Anderzijds behoren bij de stads- en dorpsgezichten onroerende goederen als deel van een groepering die stads- en dorpsgezichten vormen.

Het is u bekend dat dit onderscheid tussen een monument enerzijds en een onroerend goed in een stads- of dorpsgezicht anderzijds belangrijk is in verband met de procedures die verder in het ontwerp zijn voorzien, onder meer in artikel 5. Kunt u ons over beide bepalingen enige verduidelijking geven ?

Een vraag in verband met artikel 3. Het secretariaat van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen wordt krachtens artikel 4, door de Rijksdienst voor Monumenten- en Landschapszorg waargenomen. Op dit ogenblik heerst bij leden van de Koninklijke Commissie enige ongerustheid. Zij vrezen dat door het waarnemen van dit secretariaat de onafhankelijke adviezen van de Rijksdienst en van de Commissie in het gedrang zouden kunnen komen.

Kan de Minister waarborgen dat de materiële bijstand door de Rijksdienst geleverd in niets de onafhankelijkheid van de commissie zal kunnen beïnvloeden ?

Een vraag in verband met artikel 5. In § 1 van dit artikel is er sprake van voorontwerpen van lijst. Graag hadden wij enige verduidelijking inzake de betekenis van deze lijsten. Gaat het hier om een opsomming van kadastrale percelen, ofwel om een opsomming van huisnummers of een andere identificatie van onroerende goederen, of betreft het een lijst van eigenaars en vruchtgebruikers? Het antwoord hierop lijkt ons belangrijk in verband met de mogelijke identificatie van de op de lijst op te nemen onroerende goederen.

Een taalkundige opmerking bij artikel 5, § 2, 3° waarin staat „vermelde eigenaars of vruchtgebruikers”. Het komt ons voor dat dit zou moeten worden gewijzigd in „eigenaars en vruchtgebruikers”. Inderdaad, bij vruchtgebruik is er altijd eigendom, zij het dan naakte eigendom.

Nog een opmerking bij artikel 5, § 2, 3°, waarin bepaald is dat opmerkingen en bezwaren worden ingediend bij het gemeentebesuur. Er is niet uitdrukkelijk aangegeven, dat hiet zowel om mondelinge als schriftelijke bezwaren gaat.

Een volgende vraag betreft artikel 5, § 2, 4°, waarin staat dat de voorontwerpen van lijst „bij het

betrokken gemeentebestuur worden neergelegd". Wordt hierdoor bedoeld dat het publiek inzage kan nemen van de neergelegde lijsten?

Een opmerking bij artikel 5, §3, 4e lid. Naar onze mening bevat deze paragraaf een constructiefout en moet het vierde lid onmiddellijk op het tweede lid, waarop het betrekking heeft, volgen.

Een vraag in verband met artikel 5, §3, 3e lid. Wie stelt de eigenaars en vruchtgebruikers ervan in kennis dat hun onroerend goed op de lijst niet werd weerhouden? In het verslag staat ergens dat het de Rijksdienst is en elders dat het gemeentebestuur zich daarmee gelast.

Een laatste vraag. Volgens artikels 5 en 8 moeten de eigenaars en/of de vruchtgebruikers de huurders of de bewoners kennis geven van de betekening. Acht de Minister het niet wenselijk hier de uitdrukking „zakelijke gerechtigden” te gebruiken? Inderdaad, de gebruikers kunnen eventueel erfpachters, cijnspachters of opstalhouders, zijn. Zij zijn niet noodzakelijkerwijze huurders of pachters en ook niet altijd bewoners, met name in geval van onbewoonde gebouwen of van onroerende goederen die geen woning bevatten. Mevrouw de Minister, wij stellen deze vragen ter verduidelijking van het ontwerp van decreet.

De Voorzitter: Mijnheer De Seranno, mag ik veronderstellen dat deze interventie deze is van de verslaggever en dat u tegelijkertijd uw amendement bij artikel 5 hebt verdedigd. Ik meen te weten dat u als verslaggever optreedt in de plaats van de heer Lecluyse.

De heer J. De Serrano : Mijnheer de voorzitter, bij het herlezen van het ontwerp van decreet komt men tot een aantal vaststellingen en vragen. Het antwoord dat mevrouw de Minister zal geven, zal bepalend zijn voor het al dan niet weerhouden van ons amendement bij artikel 5. Derhalve zal ik nu niet het amendement bij artikel 5 verdedigen.

De Voorzitter: Mijnheer de verslaggever, wij waren aan artikel 2. Ik weet wel dat wanneer een verslaggever het woord vraagt, hij dit telkens bekommt. Wij keren terug tot artikel 2. De heer Rombaut heeft het woord.

De heer L. Rombaut: Mijnheer de voorzitter, ik zal niet ontkennen dat de vragen, gesteld door de heer De Seranno hier terzake niet dienend zijn. Sta mij echter toe verbaasd te zijn dat de heer De Seranno, die niet enkel lid is van de bevoegde commissie die het ontwerp van decreet heeft onderzocht en besproken, maar die daarenboven als verslaggever optreedt, dergelijke vragen niet in de schoot van de commissie heeft gesteld en dat hij gewacht heeft om dit juist vóór de eindstemming in openbare vergadering te doen.

De Voorzitter: De interventie van de heer De Seranno was van een andere orde.

De heer J. De Serrano: Mijnheer de voorzitter, ik dacht dat het in een éénkamerstelsel, zoals de cultuurraad, noodzakelijk is op een aantal punten en artikels een duidelijke interpretatie te hebben. Welnu, u weet dat op het ogenblik van de bespreking van het verslag in de commissie, wij geen bijkomende vragen kunnen stellen. En ik geloof dat het niet verkeerd is dat in openbare vergadering het decreet op de monumenten- en landschappenzorg, ook artikelsgewijze wordt besproken.

De heer L. Rombaut : Ik heb voldoende parlementaire ervaring om dat te weten.

De Voorzitter: De verslaggevers worden gehoord, mijnheer Rombaut, telkens zij daartoe de wens uitspreken, op grond van artikel 22. De Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

Mevrouw R. De Backer-Van Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden (*op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, geachte Collega's, ik zal trachten zo goed mogelijk te antwoorden op de vragen van de heer De Seranno. Wanneer ik ze een beetje door mekaar haal, dan moet hij mij tot de orde roepen. De eerste vraag had betrekking op artikel 2, met name waar hij het onderscheid stelt tussen monumenten en onroerende goederen. Dit onderscheid is in een stads- of dorpsgezicht duidelijk af te lijnen uit de bepalingen gegeven in artikel 2, littera 2 en 3.

Teneinde op administratief gebied verwarring te voorkomen, zullen de modellen voorgesteld worden op een voorontwerplijst. In die modellen zullen uitdrukkelijk vermeld worden, voor elk perceel, of de bescherming voorgesteld wordt als monument of als onroerend goed. Deze zullen met name op verschillende onderafdelingen van voorontwerplijsten worden vermeld en ik zal de heer verslaggever in het bezit stellen van één van deze modellen van voorontwerplijst.

Uw vraag bij artikel 3 handelt over het secretariaat van de Koninklijke Commissie, dat door de Rijksdienst wordt waargenomen.

Wij waarborgen dat de materiële bijstand, geleverd door de Rijksdienst, in geen dele de onafhankelijkheid van de Koninklijke Commissie zal beïnvloeden.

Dit was in het verleden zo en het zal altijd zo blijven. Ik zie niet in dat hieruit grote moeilijkheden zouden ontstaan.

Bij artikel 5 vraagt u wat de hier bedoelde lijsten bevatten, een opsomming van de kadastrale percelen, een opsomming van de huisnummers, enzovoort.

Mijn antwoord is hetzelfde als bij uw eerste vraag.

Voor de monumenten wordt vermeld: de gemeente, de straat, het nummer, het monument, de kadastrale sectie en het nummer, de naam en het adres van de eigenaar.

Voor de eigenaars van de overige onroerende goederen: gemeente, straat, nummer van het onroerend goed, kadastrale sectie en nummer. Vervolgens hebt u het over het onderscheid tussen eigenaars en vruchtgebruikers. U zegt dat als er een vruchtgebruik is er altijd naakte eigenaars zijn. Die opmerking is natuurlijk juist. De betekening gebeurt thans én aan de eigenaars én aan de vruchtgebruikers.

Vervolgens kom ik aan artikel 5 paragraaf 2. Er kunnen opmerkingen en bezwaren worden ingediend bij het betrokken gemeentebestuur. De opmerkingen kunnen mondeling worden ingediend maar moeten door de gemeente in het proces-verbaal worden opgenomen. Ik meen dat dit de oplossing was die door de commissie is weerhouden.

Thans kom ik aan paragraaf 2, 4° van artikel 5. U vraagt of het publiek inzage kan nemen van dit dossier.

Het is inderdaad de bedoeling dat het dossier bij de gemeente kan ingekeken worden.

Wanneer u spreekt over artikel 5, paragraaf 3, bent u van oordeel dat het aangewezen is dat het vierde lid onmiddellijk zou geplaatst worden na het tweede lid, waarop het betrekking heeft. Die opmerking is juist en het is een verbetering die eigenlijk noodzakelijk is en waarmee ik kan instemmen wanneer u aanstonds uw amendement zou toelichten. Ik ben van oordeel dat die verschuiving de tekst duidelijker maakt.

Ook hebt u het over artikel 5, paragraaf 3, 3e lid. De bevoegde minister zal na onderzoek van het proces-verbaal, beslissen wie uit de voorontwerp-lijsten wegvalt. De Rijksdienst zal dit meedelen aan de gemeente met het verzoek de betrokkenen hiervan in kennis te stellen door aanplakking aan het gemeentehuis. Indien de gemeente het wenst kan zij volgens nog meer directer methodes de betrokkenen inlichten. Ik meen niet dat voor het organiseren van deze kennisgeving een wijziging in de tekst van het decreet noodzakelijk wordt gemaakt.

Vervolgens hebt u het over artikel 5 en artikel 8. De uitbreiding van de verplichting tot kennisgeving van de eigenaar is niet verantwoord. Het verwittigen van de huurder door de eigenaar is verantwoord omdat er een overeenkomst of een kontrakt is tussen beiden. Dit is niet het geval voor zakelijke gerechtigden. De eigenaar heeft juridisch gezien met hen niets te maken. Men kan hem dus moeilijk verplichten deze te verwittigen. In verband met artikel 8, paragraaf 3 had u het ook over de op te leggen erfdiensbaarheden. Er

is geen juridisch verschil tussen erfdiensbaarheden en bijzondere beperkingen opgelegd aan het eigendomsrecht alhoewel het beter ware telkens over erfdiensbaarheden te spreken gezien dit een bekend algemeen juridisch begrip is. Het lijkt mij dus niet nodig de tekst van het decreet te wijzigen. Ik geef toe dat het beter zou zijn de term „erfdienstbaarheden” steeds te gebruiken, maar ik meen dat het niet noodzakelijk is de tekst van dit decreet dienaangaande te wijzigen.

Geachte Collega, ik meen dat dit de vragen waren die door u werden gesteld.

De Voorzitter: De heer De Serrano heeft het woord.

De heer J. De Serrano: Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, Dames en Heren, niemand zal er bezwaren tegen hebben wanneer wij voor een monument het woord „onroerend goed” gebruiken in plaats van „onroerende zaak”.

In punt 3 van artikel 2 spreken wij over „onroerende goederen”. Ik meen dat het in het Belgisch recht gebruikelijk is die termen aan te wenden in plaats van „onroerende zaak”.

Ik zou bij wijze van amendement willen voorstellen: „Een monument: een onroerend goed, werk van de mens of van de natuur, enzovoort”.

De Voorzitter: Zijn er nog opmerkingen bij artikel 2?

Is de Raad het eens met dit voorstel namelijk „onroerende zaak” te vervangen door „onroerend goed”?

Akkoord?

Aldus wordt besloten.

Artikel 2 wordt dus aangenomen

HOOFDSTUK II

Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen

Art. 3

De Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, Nederlandse sectie, hierna te noemen de Koninklijke Commissie, heeft tot taak de Minister van advies te dienen inzake monumenten en stads- en dorpsgezichten. Zij verricht voorts werkzaamheden haar bij of krachtens dit decreet opgedragen.

De Koninklijke Commissie bestaat uit een centrale commissie en provinciale commissies.

De Koning bepaalt de bevoegdheid, de samenstelling en de werking van de Koninklijke Commissie.

— *Aangenomen*

HOOFDSTUK III

Rijksdienst voor Monumenten- en
Landschapszorg

Art. 4

Er is een Rijksdienst voor Monumenten- en Landschapszorg, hierna te noemen de Rijksdienst, die tot taak heeft het beleid inzake de bescherming, de instandhouding, het onderhoud en het herstel van monumenten en stads- en dorpsgezichten voor te bereiden en uit te voeren.

De Rijksdienst bestaat uit een hoofdbestuur en provinciale directies.

De Rijksdienst verleent aan de Koninklijke Commissie medewerking bij de uitvoering van haar taak en neemt tevens het secretariaat van de Koninklijke Commissie waar.

De Koning bepaalt zijn samenstelling en zijn werking.

— *Aangenomen.*

HOOFDSTUK IV

De bescherming van monumenten
en stads- endorpsgezichten

AFDELING I

De voorontwerpen en de ontwerpen van lijst
van de voor bescherming vatbare monumenten
en stads- endorpsgezichten

Art. 5

§ 1. De Minister legt per gemeente één of meer voorontwerpen van lijst van de voor bescherming vatbare monumenten en stads- en dorpsgezichten aan en vervolledigt deze. Deze voorontwerpen van lijst bevatten de mogelijk op te leggen erf-dienstbaarheden.

Openbare besturen en particulieren kunnen de Minister verzoeken, monumenten en stads- en dorpsgezichten in de voorontwerpen van lijst op te nemen.

§ 2. De voorontwerpen van lijst worden door de Minister gelijktijdig :

1° ter advies voorgelegd aan de provinciale commissie en aan de provinciale directie van het bestuur van de stede-bouw. Deze adviezen worden binnen 60 dagen na ontvangst uitgebracht, zoniet worden ze geacht gunstig te zijn;

2° voor openbaar onderzoek gepubliceerd in ten minste drie Nederlandstalige dag- en/of weekbladen ;

3° bij ter post aangetekende brief betekend aan de erop vermelde eigenaars of vruchtgebruikers van monumenten. Zowel bij de publikatie als bij de betekening wordt uitdrukkelijk vermeld de

einddatum van de termijn gedurende welke bij het betrokken gemeentebestuur opmerkingen en bezwaren kunnen worden ingediend. De termijn van het openbaar onderzoek bedraagt 30 dagen; 4° bij het betrokken gemeentebestuur neergelegd ter advies en ter aanplakking, in de daarop vermelde stads- en dorpsgezichten voor het openen van een proces-verbaal waarin de opmerkingen en bezwaren worden opgenomen.

Bij het verstrijken van de vastgestelde termijn wordt het proces-verbaal door het college afgesloten. Binnen de 15 dagen na het afsluiten zendt het college het proces-verbaal samen met haar advies, aan de Minister over. Bij ontstentenis van een binnen de voorgeschreven termijn overgezonden advies wordt dit als gunstig beschouwd. § 3. De Minister stelt de ontwerpen van lijst vast. Deze ontwerpen van lijst worden gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad*.

De rechtsgevolgen treden in werking vanaf de bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad* of vanaf de betekening aan het betrokken gemeentebestuur, aan de eigenaars en de vruchtgebruikers. De eigenaars of vruchtgebruikers van de op de voorontwerpen van lijst voorkomende monumenten of van in een stads- of dorpsgezicht gelegen onroerende goederen die niet behouden werden op de ontwerpen van lijst, worden hiervan in kennis gesteld.

De eigenaar en/of vruchtgebruiker geven bij ter post aangetekende brief kennis van de betekening aan de huurders of de bewoners, binnen 10 dagen na ontvangst ervan op straffe van hoofdelijke aansprakelijkheid voor het herstel en de schadeloosstelling zoals bedoeld in artikel 15 van dit decreet. In de betekening aan de eigenaar en/of vruchtgebruiker wordt deze verplichting vermeld.

§ 4. Onverminderd de door een koninklijk besluit bepaalde algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud zijn voor alle vergunningen te verlenen volgens de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en de stede-bouw, gewijzigd bij de wetten van 22 april 1970 en van 22 december 1970, de vergunning verlenende instanties alsmede de gemachtigde ambtenaar van stede-bouw, ertoe gehouden binnen 30 dagen na ontvangst van het dossier advies in te winnen bij de Minister of zijn gemachtigde. De Minister brengt binnen dertig dagen bij hen een bindend advies uit.

Bij ontstentenis van een binnen de voorgeschreven termijn overgezonden advies, wordt dit als gunstig beschouwd.

§ 5. Bij overdracht van een op een ontwerp van lijst opgenomen monument, of van een in een stads- of dorpsgezicht gelegen onroerend goed, moet de instrumenterende ambtenaar verplicht vooraf een stede-bouwkundig attest aanvragen en in de overdrachtsakte vermelden dat bedoeld mo-

nument of onroerend goed op een ontwerp van lijst is opgenomen.

Bij het afgeven van bedoeld stedenbouwkundig attest moet de in artikel 5, § 4, bedoelde procedure nageleefd worden.

§6. Op verzoek van openbare besturen en particulieren kan de Minister, de Koninklijke Commissie gehoord, monumenten en stads- en dorpsgezichten van de ontwerpen van lijst schrappen. Dit verzoek wordt bij ter post aangetekende brief tot de Minister gericht.

Bij dit artikel 5 werden twee amendementen ingediend.

Het eerste amendement is voorgesteld door de heer De Seranno C.S. en luidt als volgt:

De tekst van §2 van dit artikel vervangen door wat volgt:

- „1. De voorontwerpen van lijst worden door de Minister gedurende 30 dagen ter inzage neergelegd in het gemeentehuis van de gemeenten waar de monumenten en stads- of dorpsgezichten gelegen zijn.
Het openbaar onderzoek wordt in de betrokken gemeenten aangekondigd door aanplakking alsmede door een bericht in ten minste 3 Nederlandstalige dag- of weekbladen.
2. De op de voorontwerpen vermelde eigenaars of vruchtgebruikers worden bij een ter post aangetekende brief van die neerlegging in kennis gesteld door de Minister of zijn gemachtigde. In die kennisgeving, waarbij een uittreksel van de lijst wordt gevoegd, worden de dagen, uren en plaats vermeld waarop de belanghebbende mondelinge opmerkingen en bezwaren kunnen inbrengen bij de burgemeester of bij zijn gemachtigde.
Zowel de publikaties als de kennisgeving vermelden uitdrukkelijk de einddatum van de termijn van 30 dagen gedurende welke bij het betrokken gemeentebestuur schriftelijk opmerkingen en bezwaren kunnen worden ingediend.
3. Het college van burgemeester en schepenen opent een proces-verbaal waarin de opmerkingen en bezwaren worden opgetekend; de schriftelijk ingebrachte bezwaren en opmerkingen worden er aan gehecht.
Bij het verstrijken van de vastgestelde termijn wordt het proces-verbaal door het college gesloten.
Binnen 15 dagen na het afsluiten zendt het college het proces-verbaal samen met zijn advies aan de Minister over. Bij ontstentenis van een binnen de voorgeschreven termijn overgezonden advies wordt dit als gunstig beschouwd.
4. Gelijktijdig met de neerlegging ten gemeentehuize worden de voorontwerpen van lijst door de Minister ter advies voorgelegd aan de provinciale commissie en aan de provinciale di-

rectie van het bestuur van de stedenbouw. Deze adviezen worden binnen 60 dagen na ontvangst uitgebracht, zoniet worden ze geacht gunstig te zijn”.

De heer De Seranno heeft het woord.

De heer J. De Seranno (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, ik heb voldoening wat de inhoud betreft.

De antwoorden die mevrouw de Minister ons gegeven heeft beantwoorden volledig aan ons amendement bij artikel 5.

Nu staan wij voor een dilemma. Moeten wij nu dat amendement bij artikel 5, dat precies voldoet aan de antwoorden die de Minister gegeven heeft, weerhouden, of moeten wij ons amendement intrekken ?

Ik richt mij tot de fractie van Collega Rombaut. Wij hebben in het amendement bij paragraaf 2, artikel 5, de volgorde logischer geconstrueerd.

Wij hebben vermeld dat de lijst ter inzage ligt van het publiek, waarover Mevrouw de Minister akkoord is.

In het amendement is duidelijk gesteld dat de belanghebbenden een uittreksel ontvangen van de voorontwerpen van lijst ; terwijl de tekst, zoals hij nu is geformuleerd, inhoudt dat de belanghebbende eigenaars van monumenten de lijst toegestuurd krijgen.

Welnu, Mevrouw de Minister, wanneer u bijvoorbeeld een stads gedeelte wilt beschermen en u moet de lijst toesturen aan de belanghebbenden, geloof ik dat dit administratief te zwaar werk zal worden.

Wij hebben derhalve de woorden „uittreksel van de lijst” ingelast.

U hebt ook geantwoord dat er mondelinge bezwaren kunnen geopperd worden gedurende een periode van 30 dagen; de gemeentebesturen moeten volgens het ontwerp gedurende deze 30 dagen **deze** mondelinge bezwaren aanvaarden. Wij hebben voorzien dat dag, uur en plaats wordt aangegeven waar deze mondelinge bezwaren kunnen ingebracht worden.

Ik richt mij dus tot de Collega's en ik geloof dat het de bedoeling van de Minister is dat er hier unanimitieit zou kunnen zijn zoals die er in de Commissie was, maar niemand zal het ons kwalijk nemen, Collega Rombaut, wanneer men na 18 commissievergaderingen uiteindelijk het ontwerp voor zich ziet, dat men in geweten zich verplicht acht te zeggen: hier kunnen nog enkele onduidelijkheden worden weggewerkt.

De **Voorzitter**: Mevrouw de Minister, wenst u hierop te antwoorden?

Mevrouw R. De Backer-Van Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden: Mijnheer de Voorzitter, ik dacht dat

het niet nodig was, ik heb dat daarjuist ook gezegd, de tekst te wijzigen tenzij men in artikel 5, 3°, dat ene paragraaf naar een andere plaats zou verwijzen, omdat het inderdaad de duidelijkheid van de tekst ten goede komt. Dit deel van het amendement is dus logisch en zou ik dan ook willen aanvaarden.

Over het overige denk ik dat het enigzins een improvisatie is wanneer wij hier tekstwijzigingen zouden aanbrengen. Ik heb de uitleg gegeven hoe wij het zagen en hoe we de tekst begrepen zoals hij in de Commissie werd goedgekeurd. Ik denk dus dat het niet nodig is de tekst te wijzigen, tenzij wij de bewuste paragraaf naar een plaats zouden verplaatsen in dezelfde 3°.

De Voorzitter: Maar, mevrouw de Minister, in die zin heb ik geen amendement ontvangen. Ik richt mij nu tot de heer De Seranno om hem te vragen of hij zijn amendement handhaaft.

De heer J. De Seranno: Mijnheer de Voorzitter, bij paragraaf 3 van artikel 5 had ik voorgesteld het derde en het vierde lid van plaats te verwisselen. De Minister aanvaardt dit.

Bij paragraaf 2 hebben wij voldoening over de betekenis van de tekst. Een fractie aanvaardt de herformulering niet en wij trekken derhalve het amendement in.

De Voorzitter : De Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

Mevrouw R. De Backer-Van Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden: Mijnheer de Voorzitter, als u het wenst heb ik hier een proef van amendement waarin staat „paragraaf 3 verwijzen naar het 1ste lid”.

Zal ik het u bezorgen ?

De Voorzitter : Ik ben het daarmee eens. (*Ja ! Ja ! op alle banken*)

De Voorzitter: Dames en Heren, dan hebben wij bij ditzelfde artikel 5, een amendement voorgesteld door de heer van Ooteghem, Het luidt als volgt :

„Op de zesde regel van §3, vierde lid, van dit artikel de woorden „zoals bedoeld in artikel 15 van dit decreet” schrappen.”

De heer Van Ooteghem heeft het woord.

De heer 0. Van Ooteghem (op de tribune): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte Collega's, ik ben gelukkig geen verslaggever zodanig dat ik nog het recht heb om een verduidelijking te vragen.

In de Commissie had ik namelijk gearzeld over

die tekst en nu, wanneer wij het werkstuk hebben ontvangen, heb ik dat herlezen en geconstateerd dat in artikel 5, paragraaf 3, er alleen een verwijzing is naar artikel 15, terwijl er in artikel 8, paragraaf 4, een verwijzing is naar de artikelen 13 en 15.

Dan ga ik terug naar de praktijk, naar die arme huiseigenaar die die tekst in handen krijgt. Als proef heb ik die tekst even laten lezen aan enkele leden van de Cultuurraad: ofwel begrepen zij de tekst helemaal niet, ofwel interpreteerden zij hem verschillend en de juristen aan wie ik die tekst heb laten lezen gaven mij de raad de verwijzing naar de artikelen van dit decreet gewoon te laten wegvallen.

Wij moeten immers teksten maken die voor de gewone man ook nog leesbaar zijn.

Anderzijds ben ik de mening toegedaan dat men in de strafmaat niet mag overdrijven en nog ruimte moet laten voor de wijsheid van de Rechtbank. (*Applaus op de banken van de Volksunie*)

De Voorzitter: Mevrouw de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

Mevrouw R. De Backer-Van Ocken, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden: Mijnheer de Voorzitter, artikel 5, paragraaf 3 en artikel 8, paragraaf 4 stellen duidelijk de aansprakelijkheid vast van de eigenaar of van de vruchtgebruiker in geval hij geen kennis van de betekening zou geven aan de huurders of de bewoners van rechtsgebouwen.

Dus is het zo dat zij in geval zij daar in tekort schieten een veroordeling kunnen oplopen zoals omschreven in artikel 15 van het decreet : „Bij elk vonnis wordt het bevel gegeven het goed of de goederen in hun vroegere toestand terug te brengen”.

In die zin denk ik dat het behoud van de integrale tekst van artikel 5 en artikel 8 zinvol lijkt. Het is geen verzwaring; de tekst wordt niet minder duidelijk door het behoud van de verwijzing naar art. 15; de tekst blijft zinvol, precies omdat op grond hiervan een rechtsvervolgning kan ingesteld worden.

De Voorzitter: Wordt het amendement gehandhaafd, Mijnheer Van Ooteghem?

De heer 0. Van Ooteghem: Ja mijnheer de Voorzitter.

De Voorzitter: De naamstemming wordt gevraagd.

Wij gaan over tot de naamstemming over dit amendement van de heer Van Ooteghem.

Uitslag van de stemming.

126 leden namen deel aan de stemming.

23 leden antwoordden JA.

102 leden antwoordden NEEN.

1 lid heeft zich ONTHOUDEN.

Het amendement is niet aangenomen.

JA hebben geantwoord:

Belmans J.
Bergers G.
Blancquaert François
Claes Lode
Coppieters M.
de Bruyne H.
De Facq E.
De Kegel G. (Mw.)
Jorissen W.
Kuijpers W.
Leys P.
Maes Nelly (Mw.)

Maes Robert
Mattheyssens R.
Persyn W.
Valkeniers J.
Vandekerckhove Rik
Vandemeulebroucke J
Van der Elst F.
Van Elsen C.
Van Grembergen P.
Van In G.
Van Ooteghem O.

NEEN hebben geantwoord:

Adriaensens H.
Adriaensens J. (Mw.)
Akkermans P.
Bascour J.
Bertels L.
Blanckaert Karel
Bode M.
Boel H.
Bonnell R.
Breyne G.
Buchmann J.
Chabert J.
Claeys Walter
Coens D.
Colla F.
Cools B.
Cooreman E.
Coucke M.
Daems Jean
Daems Joseph
d'Alcantara A.
Danschutter L.
De Backer-
Van Ocken H. (Mw.)
De Bondt F.
De Clercq Constant
Declercq Tijn
De Croo H.
Degrève L.
De Kerpel P.
Demeester-
De Meyer W. (Mw.)
Demey O.
Deneir A.
De Seranno J.
Devos G. (Mej.)
De Winter A.

Dewulf Maurice
D'haeseleer L.
D'Haeyer R.
Dhoore L.
Diegenant A.
Dupont A.
Dupré J.
Flamant E.
Geldolf W.
Gerits J.
Gheysen R.
Gijs R.
Grootjans F.
Henckens J.
Hulpiaw R.
Kelchtermans L.
Kempinaire A.
Keuleers J.
Lagae A.
Laridon A.
Leemans E.
Lindemans L.
Mesotten W.
Monard G.
Moors C.
Nauwelaers L.
Nauwelaerts-
Thues J. (Mw.)
Olivier M.
Peeters Renaat
Rolin Jaquemyns R.
Rombaut L.
Rutten M.
Smeers T.
Smets A.
Staels-
Dompas N. (Mw.)

Steyaert H. (Mej.)
Suykerbuyk H.
Swaelen F.
Tanghe F.
Temmerman G.
Tindemans L.
Vanackere L.
Van Canneyt J.
Vandekerckhove Rob.
Vandenabeele A.
Vandenberghe G.
Van den Eynden J.
Van der Aa M.
Vanderborghet F.
Vandersmissen E.
Vandewiele M.
Van Elewyck J.

Vangeel J.
Vangronsveld F.
Van Herreweghe M.
Vankeirsbilck E.
Van Mechelen F.
Vannieuwenhuyze R.
Van Nooten E.
Van Rompaey R.
Verhaegen Guido
Verhaegen Joris
Verlackt-
Gevaert M. (Mw.)
Verleysen W.
Verroken J.
Wijnen F.
Willems G.

Zich ONTHOUDEN heeft :

Anciaux V.

De Voorzitter: Het lid dat zich heeft onthouden wordt verzocht de reden voor zijn onthouding kenbaar te maken.

De heer V. Anciaux: Ik heb afgesproken met de heer Dequae.

De heer J. De Seranno: Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister heeft aanvaard het woordje „en” tussen eigenaar en vruchtgebruiker te lassen.

De Voorzitter: Ik meen begrepen te hebben dat mevrouw de Minister daarmee akkoord is. Artikel 5 is aangenomen.

Art. 6

In dringende omstandigheden kan de Minister, in afwijking van de procedure bedoeld in het voorgaande artikel, bij gemotiveerde beslissing de rechtsgevolgen bedoeld in artikel 5, § 3 en 4, van onmiddellijke toepassing verklaren voor een eenmalige termijn van ten hoogste 120 dagen vanaf de betekening aan de eigenaars, de vruchtgebruikers, aan de vergunning verlenende overheid alsmede aan de gemachtigde ambtenaar van stede-
bouw.

— Aangenomen.

AFDELING II

Koninklijk besluit tot bescherming van een monument
en stads- of dorpsgezicht

Art. 7

De Koning, de Koninklijke Commissie gehoord, gaat over tot de definitieve bescherming van de op de ontwerpen van lijst voorkomende monumenten en stads- en dorpsgezichten. Deze worden in het *Belgisch Staatsblad* gepubliceerd.

Dit koninklijk besluit vermeldt de algemene en desgevallend specifieke voorschriften inzake instandhouding en onderhoud.

De inschrijving op de ontwerpen van lijst vervalt van rechtswege indien deze koninklijke besluiten niet zijn opgenomen uiterlijk één jaar na de publikatie van de voormelde ontwerpen van lijst in het *Belgisch Staatsblad*. Die termijn kan, bij gemotiveerde beslissing van de Minister, eenmaal voor ten hoogste 6 maanden worden verlengd.

— *Aangenomen.*

Art. 8

§1. Het koninklijk besluit waarbij het monument of stads- of dorpsgezicht in bescherming wordt genomen, treedt in werking bij de betekening aan de eigenaars of uiterlijk de dag van de bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

§2. Wanneer voor het gebied waarin het monument of stads- of dorpsgezicht gelegen is een door de Koning goedgekeurd plan van aanleg of een verkavelingsvergunning bestaat wordt het koninklijk besluit tot bescherming genomen, op gezamenlijke voordracht van de Minister, bedoeld in artikel 2 en van de Minister tot wiens bevoegdheid de ruimtelijke ordening en stedenbouw behoren.

§3. Het koninklijk besluit tot bescherming van een stads- of dorpsgezicht bevat in bijlage een plan met nauwkeurige aflijning van het beschermde gebied. Het vermeldt de bijzondere beperkingen die met het oog op de vrijwaring van de wezenlijke kenmerken van het beschermde monument, stads- of dorpsgezicht aan het eigendomsrecht worden gesteld.

§4. De eigenaar of vruchtgebruiker geeft bij ter post aangetekende brief kennis van de betekening aan de huurders of bewoners, binnen 10 dagen na ontvangst ervan, op straffe van hoofdelijke aansprakelijkheid voor het herstel en de schade-loosstelling zoals bedoeld in de artikelen 13 en 15 van dit decreet. In de in §1 bedoelde betekening wordt van deze verplichting melding gemaakt.

De Voorzitter: Op dit artikel is er een amendement voorgesteld door de heer Van Ooteghem. Het amendement luidt als volgt:

„Op de zesde regel van §4 van dit artikel de woorden „zoals bedoeld in artikelen 13 en 15 van dit decreet” schrappen”.

De heer Van Ooteghem heeft het woord.

De heer 0. Van Ooteghem: Mijnheer de Voorzitter, na de verwerping van het vorige amendement heeft dit geen zin meer.

Ik trek het in.

De Voorzitter: Het amendement is ingetrokken. Artikel 8 is aangenomen.

Art. 9

Het koninklijk besluit waarbij het monument of stads- of dorpsgezicht in bescherming wordt genomen, heeft verordenende kracht. Er mag alleen worden van afgeweken in de door dit decreet bepaalde gevallen en vormen.

De Koning besluit, de Koninklijke Commissie gehoord, tot het opheffen of wijzigen van het koninklijk besluit tot bescherming van een monument of stads- of dorpsgezicht.

— *Aangenomen.*

AFDELING III

Register van beschermde monumenten
en stads- en dorpsgezichten

Art. 10

§1. De Rijksdienst houdt voor elke gemeente een register bij van beschermde monumenten en stads- en dorpsgezichten. De Minister stelt de inrichting van het register vast.

§2. Afschriften van het register berusten voor kosteloze inzage bij de Rijksdienst, het bestuur voor de stedenbouw, het provinciebestuur, het gemeentebestuur, het kadaster en de bewaarder der hypotheek, elk voor hun ambtsgebied. Eenieder kan zich op zijn kosten uittreksels uit het register doen verstrekken.

§3. De bij koninklijk besluit beschermde monumenten komen in aanmerking voor het aanbrenge van een herkenningsteken.

De Minister bepaalt, de Koninklijke Commissie gehoord, het model van dit herkenningsteken.

— *Aangenomen.*

AFDELING IV

Beschermdemonumenten en stads- en dorpsgezichten

Art. 11

§1. De eigenaars en vruchtgebruikers van een beschermd monument of van een in een be-

schermde stads- of dorpsgezicht gelegen onroerend goed, zijn ertoe gehouden, door de nodige instandhoudings en onderhoudswerken, het in goede staat te behouden en het niet te ontsieren, te beschadigen of te vernielen.

§2. Onverminderd de in het koninklijk besluit tot bescherming bepaalde algemene en specifieke voorschriften inzake instandhouding en onderhoud, zijn voor alle vergunningen te verlenen op grond van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en de stedenbouw, gewijzigd bij de wetten van 22 april 1970 en van 22 december 1970, alle vergunning verlenende instanties alsmede de gemachtigde ambtenaar van stedenbouw ertoe gehouden binnen 30 dagen na ontvangst van het dossier advies in te winnen bij de Minister of zijn gemachtigde. De Minister brengt binnen 30 dagen bij hen een bindend advies uit.

Bij ontstentenis van een binnen de voorgeschreven termijn overgezonden advies, wordt dit als gunstig beschouwd.

§3. De Minister of zijn gemachtigde beschikt over een bijkomende termijn van 45 dagen voor het uitbrengen van een bindend advies wanneer bij de aanvraag tot het uitvoeren van werken een beroep wordt gedaan op de subsidiëeringsregeling bepaald door artikel 2, eerste lid, van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen.

In dit geval wordt de termijn voor de gemachtigde ambtenaar van stedenbouw bedoeld in §2 van dit artikel, evenals de termijn van 75 dagen, waarover het vergunning verlenende schepencollege op grond van artikel 54 van voormelde wet van 29 maart 1962 beschikt om zijn beslissing aan de aanvrager kenbaar te maken, eveneens met 45 dagen verlengd.

§4. Werken die werden begonnen zonder dat hiervoor de vereiste machtiging is bekomen of die worden uitgevoerd in strijd met bij zodanige machtiging gestelde voorwaarden, kunnen worden stilgelegd door de Minister, de provinciegouverneur, de burgemeester, de ambtenaren van de gerechtelijke politie, alsook door de daartoe door de Minister aangewezen ambtenaren, op eigen initiatief of op bevel van de Minister, desgevallend met behulp van de openbare macht.

§5. De genoemde personen hebben toegang tot de voor bescherming vatbare onroerende goederen, om alle nodige opsporingen en vaststellingen te verrichten. Wanneer deze verrichtingen de kenmerken van een huiszoeking dragen mogen zij enkel worden uitgevoerd indien er aanwijzingen bestaan voor een misdrijf en op voorwaarde dat de politierechter hen daartoe heeft gemachtigd.

§6. Bij overdracht van een beschermd monument of van een in een beschermd stads- of dorpsgezicht gelegen onroerend goed moet de instru-

menterende ambtenaar verplicht vooraf een stedenbouwkundig attest aanvragen en in de overdrachtsakte vermelden dat bedoeld monument of onroerend goed beschermd is.

Bij het afgeven van bedoeld stedenbouwkundig attest zal de in artikel 11, §2, bepaalde procedure worden nageleefd.

§7. Sommige beschermde monumenten en stads- of dorpsgezichten kunnen omwille van hun uitzonderlijke architectuur-historische waarde voor het Europese bouwkundig erfgoed onder rechtstreekse bescherming van het Rijk worden geplaatst. De Minister stelt de lijst op. De instandhoudings-, onderhouds- en restauratiekosten kunnen in voorkomend geval ten laste van het Rijk vallen.

§8. Voor de toepassing van de subsidieregeling van het Kijk, zoals bepaald in artikel 2, eerste lid, van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, legt de Minister binnen zes maanden na de inwerking-treding van onderhavig decreet, een koninklijk besluit ter bekrachtiging aan de Cultuurraad voor.

— *Aangenomen.*

Art. 12

Geen nieuwe erfdiensbaarheden van openbaar nut kunnen op een beschermd monument of op een in een beschermd stads- of dorpsgezicht gelegen onroerend goed worden gevestigd dan bij machtiging van de Minister. De koninklijke besluiten tot vestiging van bedoelde erfdiensbaarheden worden genomen op gezamenlijke voordracht van de Minister bedoeld in artikel 2 en van de Minister tot wiens bevoegdheid het vestigen van de bedoelde erfdiensbaarheden behoort. Deze beslissing wordt binnen 6 maanden getroffen.

Bij ontstentenis van bedoelde ministeriële beslissing, wordt deze machtiging als verkregen beschouwd.

— *Aangenomen.*

HOOFDSTUK V

Strafbepalingen

Art. 13

Onverminderd de toepassing van de bij het Strafwetboek, of bij andere wetten of decreten bepaalde straffen, wordt gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en een geldboete van 1 000 tot 5 000 frank of met één van deze straffen alleen:

1. hij die verzuimt de overeenkomstig artikel 5, §4, en artikel 11, §2, bij koninklijk besluit

bepaalde voorschriften na te leven met betrekking tot de instandhouding en het onderhoud van voor bescherming vatbare of beschermde onroerende goederen;

2. hij die zonder de in artikel 11, §4, voorgescreven machtiging, of in strijd met bij zodanige machtiging gestelde voorwaarden, werken uitvoert aan een beschermd monument of aan een, in een beschermd stads- of dorpsgezicht gelegen onroerend goed ;

3. de instrumenterende ambtenaar die verzuimt, bij overdracht van een op een ontwerp van lijst opgenomen of van een beschermd monument, of van een in een ontwerp van lijst opgenomen beschermd stads- of dorpsgezicht gelegen onroerend goed, overeenkomstig artikel 5, §5, en artikel 11, §6, een stedenbouwkundig attest aan te vragen of verzuimt in de overdrachtsakte te vermelden dat bedoeld monument of onroerend goed in een ontwerp van lijst is opgenomen of beschermd werd.

— *Aangenomen.*

Art. 14

De bepalingen van het eerste boek van het Strafwetboek, met inbegrip van de artikelen 66, 67, 69, tweede lid, en 85, zijn van toepassing op de bij artikel 13 bepaalde misdrijven.

— *Aangenomen.*

Art. 15

Bij elk vonnis van veroordeling wordt bevel gegeven tot het terugbrengen van het goed of de goederen in hun vroegere toestand en dit op kosten van de veroordeelde, onverminderd de schade-loosstelling.

Bij het verstrijken van de in het vonnis vastgestelde termijn, kan de Minister of zijn gemachtigde de werken op kosten van de eigenaar laten uitvoeren.

— *Aangenomen.*

HOOFDSTUK VI

Overgangs- en opheffingsbepalingen

Art. 16

§ 1. De wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, gewijzigd bij decreet van 13 juli 1972, wordt voor de in het Nederlandse taalgebied gelegen monumenten en stads- en dorpsgezichten, opgeheven, met uitzondering van de artikelen 2, eerste lid, 4, eerste lid, 5 tot 11, en 16 tot 20.

§ 2. De onder het stelsel van de wet van 7 augustus 1931, gewijzigd bij het decreet van 13 juli 1972, begonnen procedures tot erkenning als beschermd monument, worden voortgezet overeenkomstig bedoelde wet.

De rangschikkingsbesluiten genomen bij toepassing van de wet van 7 augustus 1931, gewijzigd bij decreet van 13 juli 1972, behouden hun rechtskracht tot zij overeenkomstig dit decreet worden gewijzigd of opgeheven. Ten aanzien van deze erkenningsbesluiten gelden al de gevolgen die dit decreet verbindt aan de koninklijke besluiten tot bescherming.

De bepalingen van dit decreet treden in werking op de door de Koning te bepalen datum en uiterlijk op 1 januari 1976.

— *Aangenomen.*

Art. 17

De in artikel 5, §4, en in artikel 11, §2, opgesomde instanties zijn die welke worden bedoeld in de artikelen 44 tot 47, 48, 51, 54 en 58 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en de stedenbouw, gewijzigd bij de wetten van 22 april 1970 en van 22 december 1970.

— *Aangenomen.*

ONTWERP VAN DECREET TOT BESCHERMING VAN MONUMENTEN EN STADS- EN DORPSGEZICHTEN

Naamstemming over het gehele ontwerp van decreet.

De Voorzitter: Dames en Heren, aan de orde is de naamstemming over het ontwerp van decreet tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten.

Uitslag van de stemming:

129 leden namen deel aan de stemming;
129 leden hebben geantwoord JA.

Dientengevolge neemt de Raad het ontwerp van decreet aan; het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden overgemaakt.

JA hebben geantwoord:

Adriaensens H.	Bertels L.
Adriaensens J. (Mw.)	Blanckaert Karel
Akkermans P.	Blancquaert François
Anciaux V.	Bode M.
Baert F.	Boel H.
Bascour J.	Bonnel R.
Belmans J.	Breyne G.
Bergers G.	Buchmann J.

Chabert J.
 Claes Lode
 Claey's Walter
 Coens D.
 Colla F.
 Cools B.
 Cooreman E.
 Coppieters M.
 Coucke M.
 Daems Jean
 Daems Joseph
 d'Alcantara A.
 Danschutter L.
 De Backer-
 Van Ocken H.(Mw.)
 De Bondt F.
 de Bruyne H.
 De Clercq Constant
 Declercq Tijn
 De Croo H.
 De Facq E.
 Degrève L.
 De Kegel G. (Mw.)
 De Kerpel P.
 Demeester-
 De Meyer W. (Mw.)
 Demey O.
 Deneir A.
 De Seranno J.
 Devos G. (Mej.)
 De Winter A.
 Dewulf Maurice
 D'haeseleer L.
 D'Haeyer R.
 D'Hondt-Van
 Opdenbosch P. (Mw.)
 Dhoore L.
 Diegenant A.
 Dupont A.
 Dupré J.
 Flamant E.
 Geldolf W.
 Gerits J.
 Gheysen R.
 Gijs R.
 Grootjans F.
 Henckens J.

Hulpiau R.
 Jorissen W.
 Kelchtermans L.
 Kempinaire A.
 Keuleers J.
 Kuijpers W.
 Lagae A.
 Laridon A.
 Leemans E.
 Leys P.
 Lindemans L.
 Maes Nelly (Mw.)
 Maes Robert
 Mattheysens R.
 Mesotten W.
 Monard G.
 Moors C.
 Nauwelaers L.
 Nauwelaerts-
 Thues J. (Mw.)
 Olivier M.
 Otte R.
 Peeters Renaat
 Persyn W.
 Rolin Jaquemyns R.
 Rombaut L.
 Rutten M.
 Smeers T.
 Smets A.
 Steyaert H. (Mej.)
 Suykerbuyk H.
 Swaelen F.
 Tanghe F.
 Temmerman G.
 Tindemans L.
 Valkeniers J.
 Vanackere L.
 Van Canneyt J.
 Vandekerckhove Rik
 Vandekerckhove Rob.
 Vandemeulebroucke J.
 Vandenabeele A.
 Vandenberghe G.
 Van den Eynden J.
 Van der Aa M.
 Vanderborcht F.
 Van der Elst F.

Vandersmissen E.
 Vandewiele M.
 Van Elewyck J.
 Van Elsen C.
 Vangeel J.
 Van Grembergen P.
 Vangronsveld F.
 Van Herreweghe M.
 Van In G.
 Vankeirsbilck E.
 Van Mechelen F.
 Vannieuwenhuyze R.

Van Nooten E.
 Van Ooteghem O.
 Van Rompaey R.
 Verbist A.
 Verhaegen Guido
 Verhaegen Joris
 Verlact-
 Gevaert M. (Mw.)
 Verleysen W.
 Verroken J.
 Wijnen F.
 Willems G.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter: Dames en heren, dit betekent het einde van onze werkzaamheden voor vandaag. De volgende openbare vergadering heeft plaats op dinsdag 2 maart eerstkomend. Ik stel voor het vastleggen van de agenda aan uw Voorzitter en het Bureau over te laten. (*Instemming*)
 De vergadering is gesloten.

— De vergadering wordt gesloten om 16.30 uur.

SCHRIFTELIJKE VRAGEN EN ANTWOORDEN (R.v.O. art 51)

Schriftelijke vragen werden ingediend door mevrouw G. **De Kegel**, de heren **R. Bonnel**, **A. Bourgeois**, **J. Buchmann**, **F. De Bondt**, **E. De Facq**, **P. De Vlies**, **W. Jorissen**, **W. Kuijpers**, **F. Vandamme**, **R. Vahdezande**, **P. Van Grembergen**.

RECHTZETTING

Handelingen nr. 4 van 20 januari 1976

In de Handelingen nr. 4 van 20 januari 1976, pagina 117, linkerkolom, regel 23, leze men 96 580 frank in plaats van 785 528 frank.